

Schicht-szappan

Mindenütt kapható! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Olcso cseh agyútól!
3 kiló: új fosztott 9.60 K, jobb 12 K, fehér pehelypuha fosztott 18 K, 24 K, hófehér pehelypuha fosztott 30 K 36 K
Szállítás portmentes, utánvét. A kicserélés és visszavétel portmentesítés ellenében megengedjük. 10818
Benedikt Sachsel, Lobes 279, Post Pilsen, Böhmen.

Testesség, Kövértestűség.

Hogy nyúlánkká legyünk a nélkül, hogy az egészségünknek ártson, használjunk a Pílules Apollo-t, mely tengeri növények alapján van előállítva és párisi orvosok által jóváhagyva.

E könnyen betartható gyógyszer elhajtja a túlságos embonpointt eszaltatlanul és biztosítja rövid idő alatt a kövértestűség gyógyulását mind a két nemnél.

És a titka minden elegáns hölgynek, ki nyúlánk és fiatalok alakját megakarja őrizni. Egy üvege ára utasítással együtt K 6.45 bérmentve, utánvéttel K 6.75.

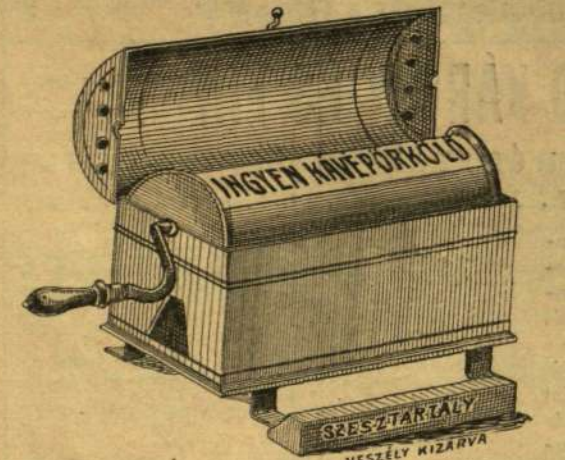
J. Ratié, Pharmacia, 5, Passage Verdeau, Paris (9^a).

Raktár Berlinben: **B. Hadra, gyógyszerész, Spandauerstrasse 77.**

Ausztria - Magyarországon: **Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12.** 10620

1200 Állandó vevőt nyertünk kedvezményünkkel. Szencációs találmánynak

van alkalmazva a mi kávépörkölő-készletünk, a melynek egyetlen hátráltatásai sem szabad hiányozni!

INGYEN!

10653

Készletek egyszerű és mégis 70% megtakarítással jár, a mennyiben a pörkölőnk semmi sem veszt el a kávé, mert azt páramentesen pörköljük és hűtjük.
Egy pörkölő beosztás ára 16 kor. és mi dacára annak, ingyen küldünk minden megrendelőnek egyet, ha az egész országban elismert jó minőségű és ízletes kávéfajtából készült vagy egészen kísérletképp egy 5 kilós postacsomagot utánvétellel megrendel.

1 kg. Portólió-kávé 1.30 frt	1 kg. Gyógy-kávé finom 1.60 frt
1 „ „ „ „ 1.50 „	1 „ „ „ „ 1.90 „
1 „ Kuba-kávé 1.70 „	1 „ „ „ „ 1.90 „
1 „ „ „ „ 1.90 „	1 „ „ „ „ 1.90 „
1 „ Mokka-kávé 1.40 „	1 „ „ „ „ 1.40 „
1 „ „ „ „ 1.60 „	1 „ „ „ „ 1.60 „
1 „ „ „ „ 1.60 „	1 „ „ „ „ 1.60 „
1 „ Arany-jáva-kávé 1.40 „	1 „ „ „ „ 1.40 „
1 „ „ „ „ 1.60 „	1 „ „ „ „ 1.60 „
1 „ „ „ „ 1.90 „	1 „ „ „ „ 1.90 „

Fent említett kedvezményben minden megrendelő olyan egyszer részese lehet!

Vértési M. és fia kávé- és tea-üzemeltetői Duna-Földváron.

Serravallo
CHINA-BOR VASSAL
erősítőszor gyengélkedők, vérszegények és lábbadozók számára. Étvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer. 10852
Külföldön: Több mint 3500 orvosi vélemény.
J. SERRAVALLO, Trieste-Barcola.
Vásárolható a gyógyszerárakban álliteres üvegekben 1 K 2.60, egész literes üvegekben 1 K 4.80.

DIVATOSI TÉL 1904. ELEGÁNS!
Az idény nagy divatja
Amerikai Női Bluz
színes és fehér mosható «Viyella», «Angora» és «Tattersaal» flanelből. Mérték szerint gyönyörű kivitelben készíti 10713
VÁRADY BÉLA, BUDAPEST IV., Kishid-utca 9.
Mindenképpen kérjen mintákat és dívatképet, melyet ingyen és bérmentve küld a cég.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER
TERMÉSZETES SAVANYÚ-KVÉ

PURGO.

SZÉPSÉG KIRÁLYNŐJE VAGYOK
mióta az általános közkezdelt NORMA-erémet használom, mely vegytiszta, zsír- és higanymentes, az arczbőrre teljesen ártalmatlan, gyors hatású. néhány nap alatt eltávolít szepit, májfoltot, mitesszert, ráncokat, az arcznak friss üde színt kölcsönöz. Norma-erém 1 tégely 2 K, bérmentes küldéssel 2 K 70 fill. 3 tégely 3 K 40 fill.
Norma-puder, mely három színben kapható, dobozonként 2 korona.
Norma-arcmosóvíz 1 K 60 fillér.
Norma-szappan 80 fillér.
VÁROSI GYÓGYSZERTÁR a «Fekete sas»-hoz, Temesvár, Szent-György-tér 1/B.
Főraktár: Török József gyógyszerárak Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-út 10688

SCHÖNWALD IMRE magyar órásmester és ékszergyáros **Pécs 122. sz.**
Legalkalmasabb, maradandó értékű ajándék-tárgyak! 10836

Félfaragás
Roskopf, óra kintő szerkezettel 6 K 80 fillér; egyszerű kivitelben, de azért pontos járású szerkezettel 3 K 80 fillér.
Árvácska, remontoir dupla köpennyel, 3 arany fedél el, rendkívül finom seccsítés zománcz kivitel 74 kor. Ugyanez, ezüstből, zománczozva 24 korona.
Finom 14 karátos arany-óra dupla fedéllel, nagyon jó szerkezettel 52 kor.
Vilma, duplaköpenyű arany remontoir, művészi szománcz munkával 60 korona. Ugyanez II. rendű kivitelben 48 korona.
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve!

VASÁRNAPI UJSÁG

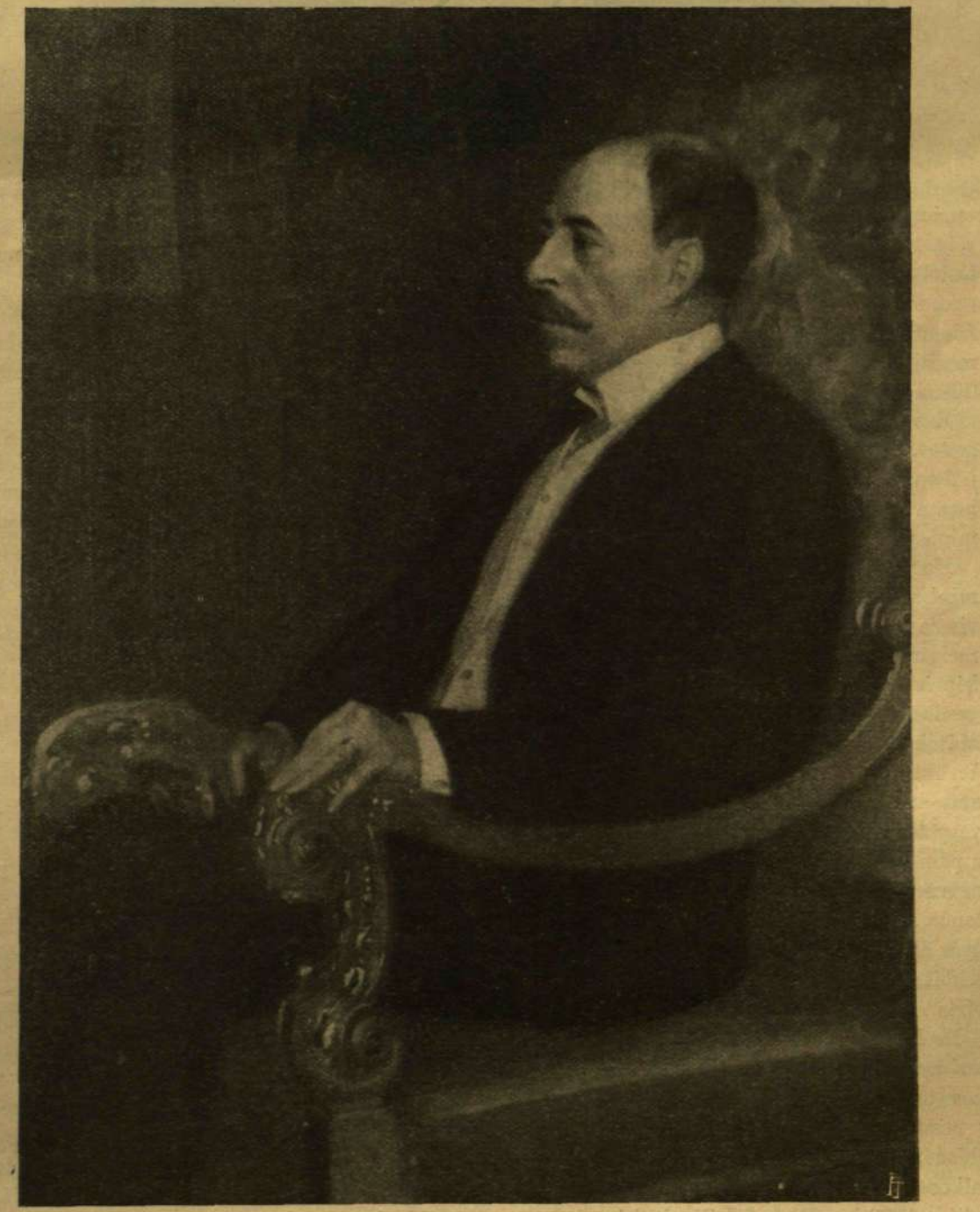
4. SZ. 1905. (52. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ: NAGY MIKLÓS. FŐMUNKATÁRS: MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, JANUÁR 22.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával együtt) egész évre 24 korona, fél évre 12 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG (a Világkrónikával) egész évre 16 korona, fél évre 8 * A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) egész évre 10 korona, fél évre 5 * Kiszámlázott előfizetésekre a postai megkötözött viteldíj is eszandó.

LUKÁCS LÁSZLÓ.
VÁLASZTÁSI mozgalmak zaja közepette január 16-án nevezetes ünnepség folyt le a budavári új fényes pénzügyminiszteri palotában: Lukács Lászlónak, Magyarország pénzügyminiszterének ünnepelték tíz éves miniszteri jubileumát. A pénzügyminiszterium egész tisztikara művészi kivitelű album alakjában átnyújtott felirattal, lelkesült beszéddel, az új palota egyik ablakát díszítő üvegfestményű arczképének leleplezésével ünnepelte főnökét. De az ünnepség messze kihatott a palota falain túl s ezen érdemekben gazdag államférfi jelentőségének országos méltatásává emelkedett. Első sorban maga a király sietett táviratilag üdvözölni kedvelt miniszterét ezen örömdetes alkalomból, csatlakozott hozzá a magas állású és tekintélyes férfiak hosszú sora és bizonyára egyetért e megérdemelt ünnepléssel az országnak minden polgára, a ki képes megítélni azokat a valóban nagy szolgálatokat, melyeket Lukács László tíz éves pénzügyminisztersége alatt hazájának tett.

emelte köztiszteltetben; még ellenfelei is tisztelttel tekintenek rá, mint a gondos állami gazdálkodás megtestesülésére.
Sok más ember néhány év alatt belebetegszik a miniszterségbe, kivált az annyi gonddal járó pénzügyminiszterségbe és «megrongált

egészsége» miatt kéri elbocsátását az uralkodótól. Lukács László ebben is kivétel. Ő ezelőtt 31 esztendővel mint jogakadémiai tanár gyenge egészsége miatt leköszönt a tanárságról, 1887-ben hasonló okból lemondott a pénzügyminiszteriumban elfoglalt miniszteri

Pucsko Ferenc festménye a pénzügyminiszterium új palotájának dísztermében.

LUKÁCS LÁSZLÓ.

A LUKÁCS LÁSZLÓ PÉNZÜGYMINISZTERNEK ÁTNYUJTOTT ÜDVÖZLŐ ALBUM ELSŐ LAPJA.

tanácsos állásáról, azóta is sokszor olvastuk róla, hogy gyengélkedik. És ime ezt a gyenge testalkatú embert a tíz éves miniszterség nemcsak meg nem törte, hanem mintha a másokat felemésztő sok munka és gond őt megedzette, megifjította volna, ma ép erőben, egészségben ülheti meg miniszterségének tíz éves fordulóját.

Ez a bámulatos szívósság, kitartás és a nyugodt energiának valóban szokatlan mértéke jellemzi Lukács László egész egyéniségét. Ezekben a tulajdonokban gyökereznek politikai és miniszteri pályájának nem közönséges sikerei.

Hogy azokat a sikereket, amelyeket mint miniszter elért, megérthessük és méltathassuk, vissza kell pillantanunk pályája azon részére is, mely miniszterségét megelőzte. Már mint fiatal képviselő fölöttül különösen pénzügyi és közgazdasági kérdésekben való szakavatottságával. Másokat lángoló feltűnési vágy emészt, ő szinte kerülni látszott minden feltűnést. Csak dolgozott és ismét dolgozott s daczára annak, — vagy talán éppen azért, — Tisza Kálmán, mikor a pénzügyi tárczát kezelte, az államtitkárrá kinevezett Wekerle helyébe meghívta miniszteri tanácsosnak a pénzügyminiszteriumba s a magyar állami hitelműveletek egyik legszerencsésebbikének, a regáléváltásnak lebonyolítását bízta rá.

De Lukács László nem maradt soká miniszteri tanácsos. Úgy érezte, hogy az irodai munka nem tesz jót egészségének. Ismét képviselő lett s mint a pénzügyi és zárszámadási bizottság előadója, folyton a pénzügyi kérdésekkel foglalkozott a parlamentben is. Tekintélye gyorsan nőtt s 1893-ban Wekerle államtitkárnak hívta meg maga mellé a pénzügyminiszteriumba. Két évvel később pedig, mikor a Wekerle-minisz-

terium visszalépett, Wekerle egész befolyását felhasználta, hogy utódjául Lukács Lászlót nevezze ki.

Tisza Kálmán pénzügyminisztersége — Wekerle államtitkársága mellett — a magyar államháztartásban két évtizedes válságos korszak után, az egyensúly helyreállítására vezetett. A magyar pénzügyeknek fényes korszaka nyílt meg ezzel, mely Wekerle pénzügyminisztersége alatt érte el tetőpontját. A közvetett adóforrások sikeres megnyitása, támogatva a közgazdasági fellendülés s a tőkekamat alászállása által, oly helyzetet teremtett, hogy daczára az állami kiadások nagy emelésének, évről-évre óriási feleslegekkel zárultak állami zárszámadásaink. Az 1902. évi nagy konverzió a magyar államhitelem megszilárdulásának fényes bizonyítéka volt.

Egy ily korszak után jutott osztályrészül Lukács Lászlónak az a feladat, hogy mint miniszter folytassa azt a munkát, melynek eddig is, sőt, mint említettük, rövid időre már 1887-ben is, részese volt. A feladat nemcsak azért volt nehéz, mert egy fényes korszak örökségét vette át az utód, oly korszakét, melyet felülmúlni nehéz volt, hanem azért volt főleg azért, mivel a viszonyok minden mélyebb megfigyelője biztosra vette, — s kellett hogy biztosra vegye, — hogy a nagy fellendülésre kimaradtatlanul be kell következni bizonyos visszahatásnak. A jövedelmek rohamos emelkedése az eddigi ütemben nem lehetett állandó, a kiadásokban pedig megvolt a további emelkedésre való erős hajlam. E mellett küszöbön állott az Ausztriával való kiegyezés roppant nehézségű feladata. Ausztriában féktelen izgatás indult meg a magyar kvóta emelése és a kiegyezésnek Magyarország hátrányára való módosítása tárgyában. A láthatá-

ron pedig már mutatkoztak egy fenyegető közgazdasági válság előjelei, melyeket már a millenniumi ünnepségek zaja közepett látott mindenki, a kinek a távolban való látás képessége megadatott.

Nagy szerencse volt, hogy az 1895 elején alakult Bánffy-miniszteriumban oly erős ítélő és szívós kitartású ember vette kezébe a pénzügyi tárczát, mint Lukács László. E miniszteriumban Lukács László volt a lelke az Ausztriával folytatott kiegyezési tárgyalásoknak s az ú. n. Badeni-Bánffy-féle kiegyezés, mely oly nagy felindulást idézett elő Ausztriában, tulajdonképp Badeni-Lukács-féle kiegyezés volt. Lukács remekelt a magyar fogyasztási adók jövedelmének a magyar kincstár részére való megmentésében az ú. n. átutalási eljárással, továbbá a bankügy szerencsés rendezésében, végül a még Wekerle által 1892-ben kezdeményezett valutarendezésnek vas következetességgel való előbbrevitelében, melynek eredménye — az osztrákok roszkaratú akadékoskodása daczára — az, hogy bár a készfizetések hivatalosan megkezdve még nincsenek, tényleg a valuta rendezve van s csupán az I betűről a pont, a készfizetések megkezdésének hivatalos proklamálása hiányzik.

Lukács pénzügyminisztersége a szorosan vett állami háztartás vitelében is szerencsés volt. Bár az előrelátott közgazdasági válság 1899-ben csakugyan kitört s még ma sincs legyőzve, nemcsak hogy képes volt fenntartani az egyensúlyt, de még eddig sikerült mindig, habár szerényebb felesleggel lezárni a pénzügyi éveket és pedig adóemelés nélkül. Nagy dolog ez oly korban, midőn az összes állami kiadások emelkedése, a katonaiakat is beleértve, egy évig sem szűnelt s midőn a tisztviselői fizetések fölemelésével egyszerre előbb soha elő nem fordult fokozást ért el.

Nehéz próbát állott ki Magyarország közgazdasági és pénzügyi ereje ebben a korszakban. S hogy ezt kiállotta, abban nagy része van Lukács László szerencsés kezének, minden kísérletezést mellőző, gondos és kitartó pénzügyi politikájának. Valóban szerencse, hogy e nagy képességű államférfiú a király határozott óhajta folytán a Bánffy-miniszterium bukása után a Széll-miniszteriumban is megtartotta tárczáját.

E miniszterium utolsó korszakában pedig, midőn a már Bánffy megbukott obstrukció kiűlölésével a közgazdasági bajokhoz a legkomolyabb politikai bajok is járultak, midőn az anarkhikussá fajult parlamenti helyzet következtében kétszer jutott ellexbe az ország, a Gondviselés szerencsés végzését kellett látnunk abban, hogy ily erős eszű és kezű kormányos állott a magyar pénzügyek kormányrúdjánál. A parlamenti kormányrendszer minden eresztékében recsegett, az ellex állapot 50 millió korona kárt okozott az államkincstárnak s a magyar államhitelem ezt a nyomasztó helyzetet jőformán meg sem érezte, a magyar állampapírok árfolyamesökkenése a legválságosabb napokon sem tett ki számbavehető százalékot. Hogy ebben része van Lukács Lászlónak, annak a férfinak, a kinek kipróbált bölcs pénzügyi kormányzatában a pénzügyi és pénzügyi rend fenntartásának becses biztosítékát látja, ki merné ezt kétségbe vonni? Azért őszinték és szívből jövők s mindenek felett dúsán kiérdemlettek azok a jókivánatok, melyekkel Lukács László pénzügyminisztert tíz éves minisztersége alkalmából maga a király s a jeles és kiváló férfiak fényes sora elhalmozta.

Halász Imre.

GRÓF ZICHY GÉZA «NEMO» CZIMŰ ÚJ OPERÁJÁBÓL.

Gróf Zichy Géza, a jeles költő és zeneszerző a Kisfaludy-Társaság egyik utóbbi ülésén mutatta be «Nemo» című három felvonásos operája szövegének egy nagyobb részletét, a harmadik felvonást. A szerző szívességéből, a Kisfaludy-Társaságban tartott felolvasása alapján alkalmunk van most az Operaház ez egyik közelebbi érdekes újdonságát ismertetni.

A darab a Rákóczi-korban játszódik. Hőse a Rákóczi-nóta ismeretlen szerzője, a kinek személyéről nem tudunk semmit s ezért nevezi Nemónak a darab. Nemo mint ifjú, atyjával együtt Konstantinápolyba, török fogságba került. Atyja mohammedanná lesz, a fiát is áttérésre akarja kényszeríteni s III. Achmed szultán is, meghallva az ifjú csodaszép énekét, fényes udvari állást ígér neki, ha törökké lesz. Az ifjú szorongatásában a «Virágok mezején» végnapjait élő Zrinyi Ilonához menekül s az ő segítségével és egy Rákóczi Ferenczhez intézett levelével hazaszökik Magyarországra. Rákóczi névtelen szolgája akar lenni, hogy elitkolhassa szegényét, azt, hogy atyja renegát lett. Két évi hányattatás után kerül Kis-Tapolcsányba Rákóczihoz, a ki eleinte bizalmatlanodik a kilitét titkoló ifjú iránt, de anyja levelének olvastára pártfogásába veszi s kinevezi udvari zenészének. A névtelen zenész az udvari ragalom rögtön kikezdi, csak a fejedelemasszony egyik szép udvarhölgye, Badinyi Klára vonzódik hozzá. A két ifjú szív szerelemre gyulad egymás iránt. De szereti a leányt Desalleurs francia követ is s alattomban vetélytársa vesztére tör: Marquis de Ferriol konstantinápolyi francia követ nevében levelet hamisít, a melyben Nemót töröknek és szökött gályarabnak hazudja. Egy török követéssel az udvarba jő Nemo atyja is, mint Jusuf bég s visszaköveteli fiát Rákóczitól, azt mondván, hogy ez is török és pribék. Rákóczi erre a török követés fejéhez, Musztafa basához fordul kérdésével:

«Te szólj, ez ember itt török?» Musztafa így felel:

Allah ezt jobban tudja még,
Kinek fénye örök,
De mindig mondá Jusuf bég,
Hogy fia is török.

Rákóczi erre Nemót, mint árulót, elűzi udvarától. A boldogtalan ifjú a Nyitra melletti Zobor-hegyen levő camalduli kolostorba áll barátnak. Épen sirtás egy napon, midőn fegyverek zaját hallja s csakhamar Desalleurst hozza arra három marczona kurucz, mint kémet, a kinek bűne, hogy esatát vesztett Rákóczi serege. Föl akarják kötni a francziát, de előbb papot hívnak hozzá, a ki meggyóntassa s a zárdából Nemo jön ki hívásukra. A két vetélytárs találkozik egymással, Nemo erős lelki harc után, nagylelkűen megmenti Desalleurst a kuruczoktól s esdekülésére meg is bocsát neki. Nemo nyomát keresve a zárdához jó Klára Beresényi Laczkóval s Desalleurs megvallja nekik gazságát. Rákóczi és Beresényi is oda jönnek, a tencsényi esata elvesztésén keseregve, a távolban még hallani a csatazajt. Beresényi Laczkó előhívja a kolostorból Nemót, a ki találkozik Klárával, de hallva, hogy Rákóczi élete vesztélyben forog, a harcra siet. Meg is menti a fejedelmet, de maga halálos sebet kap. Annyi élet van még benne, hogy megérti Rákóczi ajkáról a ránehedezett gyanú alóli tisztázását s Klára kezei közt meghal. Az opera zárójeletét itt közöljük:

NEMO.

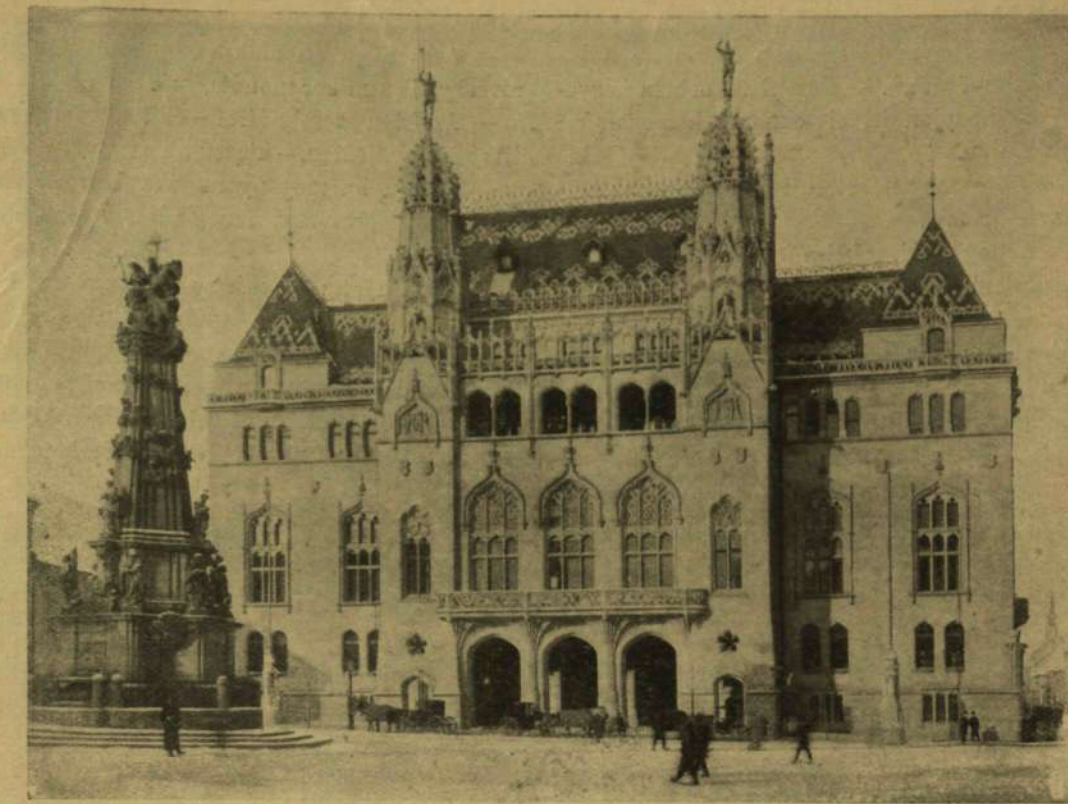
Szép tarka pillangók
Röpködnek agyamban,
Lelkembem hősi dal
Hangzik mélan, halkan.
Csak úgy zsong, csak úgy zeng,
Mint esti harangzó,
Vagy véres harcztéren
Elfujt takaródó.

LACZKÓ.

Légy nyugodt, mesterem
Látom, fáraszt a szó.

NEMO. (Laczkóhoz.)

Vedl' elő hangzere!...

Jelky Gyula fényképe.

A PÉNZÜGYMINISZTERIUM ÚJ PALOTÁJA BUDAVARBAN.

(Laczkó tárogatót vesz elő.)

Lelkembem ezer hang
Forrása megered.

Dalt hallok csodásat,

(Felemelkedik.)

Bús lelkem költötte,
Lángjaim, gyötrelmem
Hatalmas születte.

(Átszellemült arccal az égbe tekint.)

Mind e láng, mely bennem égett,
A remény, mely semmivé lett.
Szerelmem és epedésem,
Honért való szenvedésem,
Rákócziért keseregésem,
Mint sziklába, dalba vésem.

(Karájt felemeli.)

Kopják, zászlók fenn ragyognak,
Hősi áryak körül fognak,
Leventéi a jövőnek
Harczi rendben hozzám jönnek.
Leng a zászló, nem szél hajítja,
Az én dalom lobogtatja,
Harczriadás, óvszakadás,
Magyar huszár a daliás,
Sujtó villám a fegyvere
Repül vele, repül vele!...

(Beül.)

Laczkó most jól figyelj,
Egy hangot se feleldj.
Dalok termő magvát
Vesse el hangzsered.
A magyar áldott föld
Termővé lesz tőle,
S egész babérodő
Sarjad ki belőle.

(Rákóczi a hordagy végére ül és úgy támogatja Nemót, a kinek feje Rákóczi szíve fölött nyugszik s úgy énekel. Laczkó a hordagy végénél térdel és tárogatót ismétli a dallamot.)

NEMO.

Ha felhangzik a te neved
Hej! Rákóczi! könnyünk perreg,
A te lelked népként lelke,
Benned képemását lelta.
Szerény népként vidulását,
Sorsa jobbra fordulását
Tőled kéri, tőled várja,
Imáiban neved áldja!

(Talpra áll.)

Élni fog e hősi ének,
Nemzedék a nemzedéknek
Által adja örökségül.
Élni, mert leszállt az égből,
Mert a haza dicső hívé,

Rákócziinak magyar szívének
Született!...

(Mint villámot látott, hanyatt veti magát s meghal. A zenekarban a Rákóczi-induló teljes pompájában felhangzik. A függöny legrövidül.)

KOZSIBROVSZKY ÜZLETET KÖT.

Elbeszélés.

(Folytatás.)

Irta MIKSZÁTH KÁLMÁN.

Minden úgy történt, a mint Kozsibrovsky kitervelte. A vonat megjött pontosan, egy első osztályú kupéból kibontakozott a porosz báró s háta mögül egy igéző szépségű asszonyka.

— Özveggy Wraditzné, unokahugom, — sietett őt a báró bemutatni.

Kozsibrovsky már hallott a szép özvegyről, kinek ferje orosz attaché volt. Harmadéve valami főúri társasággal az ausztráliai szigetekre kalandozott el vadászni, a hol a benszüllött kezeibe került, a kik, mivel jó lúszban volt, a szó szoros értelmében megették.

Kozsibrovsky meghajította magát, a szeme káprázott, olyan szép volt az asszony.

— Boldog vagyok, hogy köszönhetem, — mondá; de a mint a tömördek skatulyát, dobozt, bördönt kezdte belőlől lehajigálni Hanck titkárnak, meg nem állhatta, hogy ne tegyen egy kis szemrehányást a bárónak. — Lássá kedves báróm, hogy milyen ember ön, volt hozzá kegyetlen szíve, hogy engem előre nem értesített arról a nagy örömről.

— Unokahugom engem is meglepett, mikor elémbe jött az indóházban azzal a kijelentéssel, hogy ő is jön.

— Úgy, de én csak egy kis könnyű kocsin jöttem önökért.

— Nem tesz semmit. Sok jó ember elfér együtt.

— Ember igen, de a kalapskatulyák és a bördöndök követelők. Azonfelül pedig társaságról kellett volna gondoskodnom ő nagysága számára. Mit nyújthatok én neki, magányos medve, ily viszonyok közt?

— Nyujtszon nekem kezet, ez az egész, — követelte a bájos özveggy, egy lágy mosolyal.

Kozsibrovsky kezet nyujtott és meg is csókolta az övét a hármas keztyűvárral.

— Azért csak mégis hibás ön, kedves báró.

— No, ön ugyan szépen fogad engem, — szólott közbe az asszonyka, miközben a pakkjait nézegette, majd tréfásan összetette a kis kezét könyörgésre. — Kegyelem, nekem kegyelem, ne hagyjon itt elveszнем éhen-szomjan az út szélén.

Kozsibrovsky nevetett, tetszett neki az asszonyka tréfája.

— Dehogyan hagynám itt. Hanem azért hargaszom, mert egyszer ér életemben szerencse és ez az ön lejövetele, de én azt sem bírom kiaknázni (a báróra nézett szemrehányóan) és ez az ön hibája.

— No, lássa ez már szépen van mondva, — hagyta helyben az asszony.

— És mi lesz a negyedik lóval? — kérde a báró.

— Arra majd én ülök rá, — szólott Kozsibrovsky, és a mikor mondta, már rajta is ült.

— Az Isten szerelméért! — kiáltott fel Wraditz asszony ijedten, — hiszen nincs rajta nyereg.

— Hiszen ha még nyereg is volna, — henczegett Kozsibrovsky, a megindult kocsit mellé vágatva.

Röpült a három ló, mint a villám, a pompás úton a híres patriában, «mely jó vizéről és jó köveiről ismeretes», Kozsibrovsky mint egy középkori levante, ott lovagolt a kocsit mellett, mintha csak a lóbul nőtt volna ki, nem esoda, hogy Kecskeméten nevelkedett, fiúcska korában

Igy mentek majd egy órát egészen össze-össemerkedve. Kozsibrovsky még inceskedett is vele, néha lehajolván, valami hamisságot sugott neki. Az öreg báró megkérdezte:

— Mit mondott a kópé?

Néha elmondta, néha eltitkolta, volt olyan eset is, hogy elpirult.

A szllyai majornál egy csomó tyukot látott Kozsibrovsky.

— Tudja, kitől tanulta Worth az asszonyi toilleteket?

— Ugyan kitől?

— Hát a tyukoktól.

— Ugyan menjen, Kozsibrovsky, mert magába hajítom ezt a látesövet.

BIRKA-NYÁJ A HÓBAN.

A DEBRECZENI PIACZON.

A DEBRECZENI HETIVÁSÁRON.

VÁSÁROS NÉP.

TÉLI KÉPEK.

— Hiszen majd csak elcsináljuk valahogy — szólott Kozsibrovsky és a kocsissal tanácskozott magyarul, mire az hozzá látott a táskák összedéséhez; egy részét hátra kötözte, a többi a bakra rakta egy garmadába.

Kozsibrovsky ezalatt felségítette Wraditzné a hátulsó ülésre, melléje ültetvén az öreg bárót, ki teli tudóval szivta a balszamos erdei levegőt.

— Ön pedig, kedves Hanek úr, kuporodjék ide az előülésre. Biz ez csak kis gyerekeknek való, de a császár se adhat többet, csak a mennyije van.

— És ön?

— Én a kocsisshoz ülnek, de ezt a helyet a böröndök foglalják el.

— Eszerint?

— Eszerint én másüvé ülök.

A kocsis kifogta az első két lovat és az ostorhegyest odakapcsolta lógósna a két hátulsó mellé.

(az apja mint tiszt feküdt a híres, nevezetes alföldi városban), együtt játszott, együtt élt a vásárt magyar fiúkkal s ott tanulta meg szórén megülni a lovat. Útközben mindenféle történeteket mesélt az asszonykának, ki ez vagy amaz a kastély, itt egy csata volt, emitt meg az történt; hiszen igaz is, hogy sok minden történt ezen a vidéken... egy borongó várrom balról, egy százados öreg fa törzse, mikor lefűrészelték, egy fazék Mátyás-kori arany potyogott ki belőle.

— Nini! Hát az mi ott? Jaj Istenem, de szép!

— Az egy pipacs.

— És szabad azt leszakítani?

— Ha maga parancsolja...

Átugratta a garatot, bement a buzatáblába, hasmánt feküdt végig a lovon, aztán leszakított egyet és elhozta a szép asszonynak.

Az mosolygott rá megszagolta, de nem volt illata; aztán odatűzte a keblére.

— Becsületesre mondom. Én magam ismerem őt, mikor vándorló legény volt. Egy falusi vadászaton voltam, mikor megpillantottuk a legényt az országúton és erővel kényszerítettük beállni hajtónak. Be is állt szegény, akkor aztán megvendégtük, beszélgettem vele s láttam, hogy egy rendkívül értelmes iparos. Mondta, hogy Bécsből jő, gyalog utazza be Magyarország az itt lakó tömérdek elütő népfajok viseleteinek motívumait látni, tekintettel, a női toillette harmoniájára, a színek összeegyeztetése képezi főleg tanulmányai tárgyát, mert ezen fordul meg minden. Volt egy roppant értelmes csőszöm, valami Barkó János, elmondta neki, hogy miket beszél és tanulmányoz a francia legény: ostobaság, mondá a bajszát megpödörve, jobban tudja az efféle az öreg Isten, a ki a tyukokat öltözteti, tessék csak megnézni, hogy vannak itt a színek összevaló-

gatva, az én anyjukom irigykedve mondja, mikor kopaszítja őket: «milyen ruházatjuk van ezeknek!» Eltolmácsoltam Worthnak a csősz szavait, elgondolkozott s mikor rá tiz évre beléptem Párisban a ragyogó üzletébe, a nyakamba borult: «Uram, én mindent önnek köszönhetek.» Nekem? kérdeztem meglepetve. «Az ön tyukjai aranyakat tojtak nekem.» Igen, igen én a tyukok színeibe öltöztetem a hercegnőket és grófnőket.

— Kozsibrovsky, maga bolondá akar engem tenni.

— Becsületesre mondom, az igazat beszélem. Annnyira igazat, hogy azután éveken át én szállítottam neki a birtokomról különböző színű magyar tyukokat, a melyekről ő új és új színvegyületeket másolt le. S váltig arra biztatott, hogy házasodjam meg, ingyen fogja szállítani hálából feleségemnek a toilletteket.

— No, lássa. És még se házasodott meg?

— Mert nem találtam kedvemre való asszonyt egész tegnapig.

— Tegnap hát mégis talált?

— Azért mondtam tegnapot, mert a mai napot már nem mondhatom.

Oly közel hajolt Wraditznéhoz, hogy a ló feje egész odaért és szájából a hab a mantillájára csöppent.

— Jézus Mária Szent József, — sikongott az asszony, — miket csinál maga itt? Megy el innen mindjárt ezzel az utálatos állattal!

Előre lovagolt, mintha megnehezelt volna. Wraditzné a kocsis hónalján át látta csak a délczeg lovas körvonalait, mialatt a nagybácsiival beszélgetett, ki egyre dicsérte a vidéket: «Milyen

szép ország ez!» Egy-egy patak csergett le a hegyekről. «Nézd, nézd Ninette, milyen elragadó.» Másutt a csipkerózsa virágzott. «Ninette, Ninette, de fölséges valami.»

Ninette azonban inkább a lovas szerette látni és az ernyője nyelvél odébb piszkált egy kalapdobozt, hogy a kapott nyíláson ne veszítse szem elől.

A nagybácsi észrevette az asszonyi ravaszságot és így szólt:

— Nekem úgy tetszik, Ninette, hogy téged érdekel ez az izé... ez a gróf.

Wraditzné vállat vont.

— No, azt épen nem mondom. De meg kell adnom, hogy nem afféle mindennapi ember, a kibe a lélek hálai jár. Semmi chablon. Van benne valami erősen férfias. Egy valóságos vadember.

— S neked a vademberek rokonszenvesek. Természetesen. Mert ők ették meg a férjedet. Hálával tartozol nekik Ninette.

Az öreg úr szeretett csipkelődni.

(Folytatása következik.)

TÉLEN.

Régi mondás, hogy télen alszik, nyugszik a természet; s ez igaz is, mert a kopasz fák, a hófedő alatt megdermedt fűvek csakugyan alusznak, bennük az életnek semmi nyoma. Még a víz is, ha nagy a hideg, megdermed, abba hagyja a csorgást, folyást, játszi hullámai megpihennek. Mint a képünkön feltüntetett bihar-megyei, fekete-erdei szép vízesés is, melynek zaja, zúgása felveri nyáron az egész környéket s ime most, mintha valósággal aludnék. Meg vannak lerohanó ágai, sugárai, de mind mozdatlanul. Az állatok közül is téli álomba merül a medve, ürge, denevér s még néhány más. Sőt az ember, nevezetesen a pusztai, falusi ember félig-meddig szintén ilyenformán tesz. Mert a kik nyáron már három-négy órákor talpon vannak, most átalusszák az egész hosszú éjszakát, napközben pedig legtöbnyire ott pihennek a meleg boglya kemence körül.

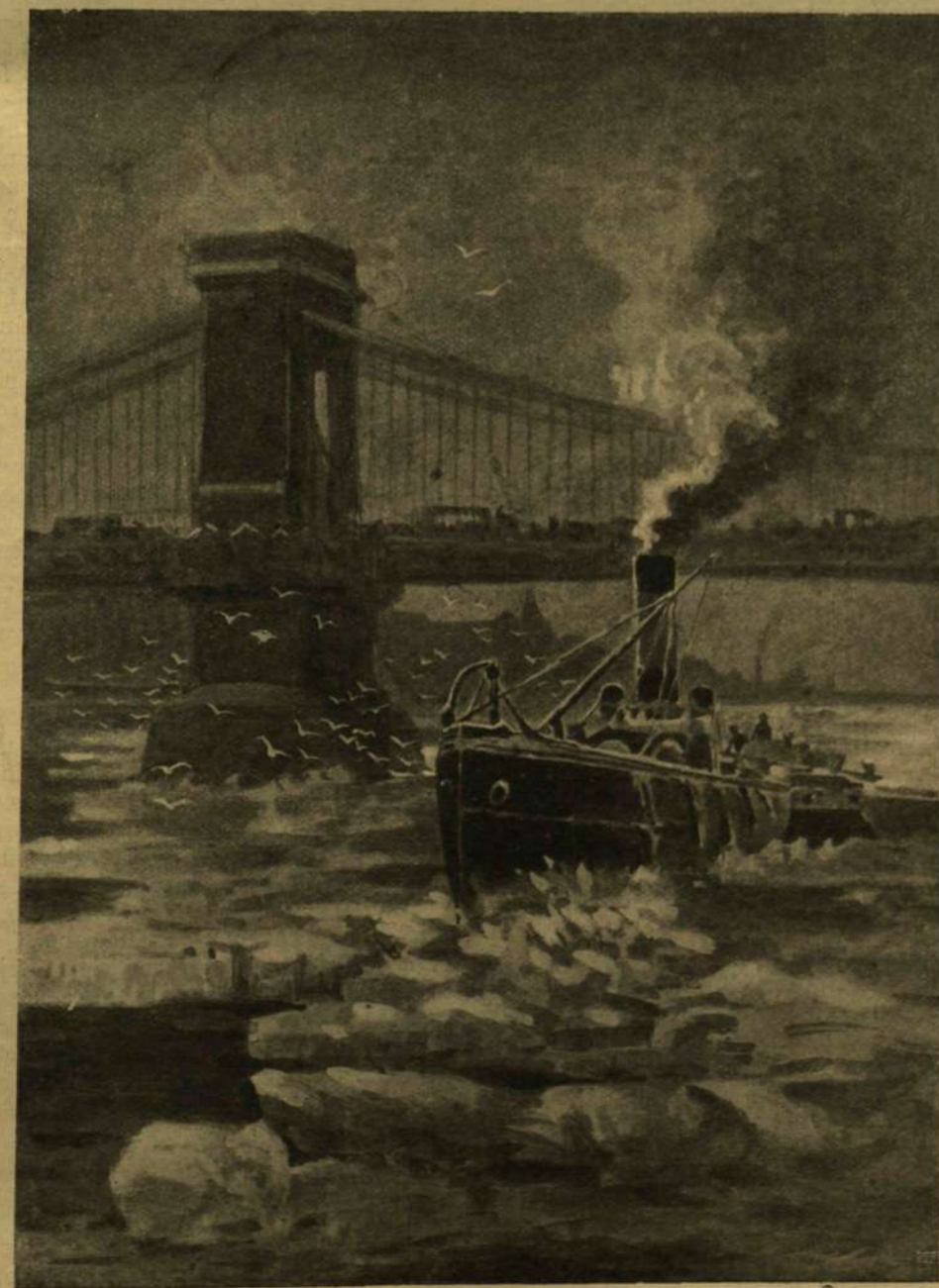
S még többet hevernének, ha nem volna a világon piac, meg vásár. De hát szerencsére van. Ilyen helyeken pedig ősi szokás megjeleni, akár van venni, vagy eladni való, akár nincs. Olyanforma ez a vidék lakóinak, mint a fővárosinak a korzó. Utána megint jobban esik otthon a pihenés.

Ha meg valami országos vásár kerül a környéken, akkor egészen felpezsdül az élet; sűrű forr a népség a bódék közt, a kupeczek tapogatóják a marhát, nézegetik a ló fogát, mások

Sorger Sándor fényképe.

FORRÁS TÉLEN A FEKETEHEGYI ERDŐBEN, BIHARMEGYÉBEN.

CSAVARGÓZÓS A JÉGBEN A LANCSHÍDNÁL.

VASUTI ÓR SZEMELETÜN.

birkenyáj iránt érdeklődnek, mely ott tapossa a vásárszelen a havat. Sok jószágunk új gazdája lesz, s a czédulához, a hol a passzust irogatják, épen olyan ostrom alá kerül, mint akár az angusztusi sokadalomban.

És akár sikerül a vásár, akár nem, annyi haszna minden esetre megvan, hogy otthon a csöndes fészkekben akár tél végéig el lehet beszélgetni róla, míg meg nem jelenik az első tavaszi szellő, mely fűtörészve hirdeti, hogy immár vége a hosszas alvásnak, pihenésnek!

Mert nem nagyon gyakori ám az olyan esztendő, mint az idej, mikor a képviselőválasztások izgalmai még a vásárok jelentőségét is háttérbe szorítják s mikor az ember nemcsak időt töltöni jár a piacra, hanem a jelöltek beszédét hallgatni.

Vannak azonban az emberiségnek olyan osztályai, a melyek előtt a tél sem pihenés ideje, sőt inkább ilyenkor sokasodik meg csak a dolguk.

Ilyen például a vasuti bakter, a kinek ugyan csak szorgalmasan végig-végig kell most járogatni a «pályatest»-et: nem borította-e el valahol hófúvás a sínket, nem emeltek-e el kőborzócigányok egy-egy korlátfát tüzelőnek, a mitől nyáron mind nem kell tartani.

De még jobban meggyűlik a dolga a jégvágóknak. Ennek már csakugyan most van az aratása, meg a szüretje. Ha csak valami enyhe idő el nem viszi a «termés»-t. Mert sajnos, ez is sokszor megeshik. Ő rá nézve a lágy idő a csapás, a kemény fagy meg valóságos áldás, mely bő jégtermést hoz magával.

A «KUBINSZKI» ÉS «PECSOVIC»-VILÁG TOLNA VÁRMEGYÉBEN.

Irta Bodnár István. (Folytatás.)

Vay Ábrahám grófot, kir. kamarást, valóságos belső titkos tanácsost, Máramaros vármegye főispánját küldték ki királyi biztosnak. Vay előre küldte fiát, Vay Józsefet, hogy útját egyenesse. A fiatal gróf itteni szerepléséből kerekedett a mese, hogy ő lett volna a híres — Sobri Jóska. A királyi biztos aztán, mint «alter ego» már június 7-ikén és 8-ikán hozza látott a dolgok rendezéséhez.

A vármegyházában szállásolta el magát. Biztossága okáért 1 tisztből és 21 katonából álló díszőrséget vett magához, ezenkívül a várost is megrakta egy pár század katonasággal. Június 7-ikén Berecz Mihály főszolgabíró vezetésével nagyobb számú katonaságot küldött ki, hogy a 8-iki megyei közgyűlésre igyekvő dunaszeggyörgyi kubinszkiakat szétverje. Ez azonban nem sikerült, mert a nemesség neszét vette a dolognak s kerülő utakon mégis bejött a városba. Nyolczadikán reggel aztán felállott az egész katonaság a vármegyeház előtti téren. Volt ott pár ágyú is égő kanócczal.

De a dolog még így sem ment simán. Vay be sem léphetett a terembe, míg úgy, hogy, nem igazolta magát, hogy a főispán által elsejére hirdetett közgyűlést miért halasztotta ekkorra? Az akkori vásári esőüdülethez hívatkozott, de meg Esterházy főispán az új követválasztó gyűlés

tartására eröltetve lévén, ő azt királyi biztosi hatalmával fogva változtatta meg.

Ebben mégis megnyugodtak valahogy, Vay megjelenhetett a teremben. Felesapta kalpagját s a gyűlést így vezette tovább: «En a király helyében...»

Legelsőnek Bezerédi István szólalt fel, egykét mondta a legragyogóbb szónoklatainak. Kérve-kérte barátait, hogy ez alkalommal álljanak el az ő követté jelöltetésétől, mert ugyan a polgári bizodalomnak megfelelni még némi keserűségek között is polgári kötelességének tartja, de sokkal inkább használ az a vármegye és az ország érdekeinek, ha őt visszalepni engedik.

Tahy Károly hasonló szellemben beszélt. Párthiveik azonban hallani sem akartak viszszafelelésükről. A május 8-iki követválasztást törvénytelennek jelentették ki, mivel a megbízóleveleket számba nem vették, az eredményt csak egyoldalú kívánságra hirdették ki s a jegyzőkönyv hitelesítő nincs. Az orvoslást tehát csak új választás hozhatja meg.

A másik párt meg a választás törvényességét vitatta. A szavazásnál megvolt a névszerinti többség, — mondták, — a megbízólevelek mellőzésé pedig más vármegyékben is megtörtént, stb.

A vitát végre egy szerencés ötlet döntötte el. Valaki felemlítette, hogy a királyi leirat azt mondja, hogy a választás rendezés ment végbe, így ki kell adni a megbízó levelet.

A királyi levelek egyszerű felemlítése aztán le is fegyerezte a többséget.

Óvás között kijelentették ugyan, hogy e viszszafelelésből nem következik, mintha ők az eddig történetek elismernék törvényesnek s hogy őket csak az óhajtott közbéke vezérli, de aztán a két pecsovics követnek: Dóry Gábornak és Perczel Istvánnak mégis csak kiadták a megbízó levelet. Szövegezték azonban nekik olyan liberális követi utasítást, hogy a legszükségű ellenzéki követ is büszke lehetett volna reá.

Vay Ábrahám gróf aztán nagy apparátussal megkezdte a nyomozást s erőszakoskodásával annyira elmérgezte a helyzetet, hogy az ügy nemcsak országos szenzációvá nőtte ki magát.

Vay működését nemekéri Kis Pálné, szül. tagyosi Csapó Ida, a fiamei gubernátor fenkölt lelkü neje kézirat gyanánt most megjelent s Csapó Vilmos királyi kamarás úr szívességéből rendelkezésemre bocsátott naplójában így írja le:

«A Tolnából most érkező hírek alig hihetők és az országgyűlésen másról nem is beszélnek. A kir. komiszárius úgy viseli magát, mint egy tyrannus. A meggyűlésen felütve fejére kalpagját, így szól: «En a király nevében!» — Üldözik és bottal vallatják az ártatlan embereket, ha «Kubinszki»-pártból valók. A vizsgálat olyanokra bizzák, kik a legbűnösebbek. D... y boszút állni kívánt a Perczel testvéreken, Móriczot hivatalától felfüggesztették és midőn ezért Högyészen kérdőre vonta gróf Vayt, «Ő Felső» (?) így felelt; «vagy magam hatalmából, vagy felsőbb parancsolatra suspendáltam, az mindegy lehet az úrnak, csak felségvértési vád

ne legyen belőle!» Különbben a királyi biztos elutazott mindjárt Miklósvárra, mert Högyészen egy esküdőt, kit befogtak és fenyegettek, ijedtében meghalt, valamint a városbíró is. Egy Dóme Dániel nevű nemest pedig, kire ráfogták, hogy ő ütötte agyon Keserű Pétert (helyesebben István volt a neve) mivel nem tudott maga mellett «pecsovics» tanukat állítani, nem ember létere láncra verve kísérték bőrtönbe és a királyi biztos kimondta reá a halálos ítéletet e szavakkal: «Fejért fejet kívánok!»

A történet azonban egy kicsit megnagyítva jutottak el az igaz magyar érzésű híres Csapó Ida füléhez. Tény az, hogy sokakat, nem tekintve származásukat, bőrtönbe vetettek. Julius 26-ikán a királyi biztos Perczelt állásától felfüggesztette, később felségvértési pert indított ellene s Miklós és Sándor testvére ellen, de Dóme Dánielt halála nem ítéltette. Ez nem is volt az ő tiszte. Ő csak a vizsgálatot vezette s a befogottak felett való ítékezésre később rendes törvényszéket küldött ki egy királyi leirat vezével Véghe Ignác kir. tanácsos, a hétszemélyes tábla asszesszora elnöklelte alatt. Hogy aztán Dóme Dániel halállal lakolt-e, ezt nem áll módomban kinyomozni. Tolnavármegye levéltárában semmi nyoma. Valószínű azonban, hogy később a többiekkel együtt ő is kegyelműt kapott.

Perczel Móricz felfüggesztése és per alá vonása természetesen még jobban felizgatta a vármegye közönségét. Különbben az új követeket: Dóry Gábert és Perczel Istvánt a diétán is szemrehányással fogadták. «Hol van Csapó és Bezerédi?» kiáltoztak feljől. Az országgyűlési ifjúság pedig macskazenével tisztelte meg őket.* A fáma aztán azt meséli, hogy ezt a furcsa fogadtatást annyira szívére vette az egyik követ: Perczel István, hogy nemskára a liberálisokhoz csatlakozott. A bonyhádi ágból ő az, a ki a harminczas években felvett Bonyhády név helyett a Perczel nevet visszavette. 1848-ban a csataterén is küzdött a hazáért s később, mint Tolnamegye főispánja is, barátja, Tisza Kálmán tudtával hű maradt függetlenségi elveihez.

Vay eltávoztával aztán megint a liberális párt kerekedett felül. Az augusztus 5—6-iki gyűlésen pontokba szedték sérelmeiket s az alkotmányon ejtett sérelem orvoslásáért felírták egy a királyhoz, mint a helytartó-tanáchoz. Perczel felfüggesztését és Tibay Mihályval való helyettesítését nem vették tudomásul. Perczel Mór tüzes beszédben véde magát s együtt keményen vádolta a főispánt, hogy a mikor őt felfüggeszti, Szép Lászlót kinevezi esküdtné, pedig az egyike a legdühösebbeknek s tagja ama pártnak, a melynek főnöke maga a főispán. Forster Benedek tisztí ügyész a főispán megsértése miatt elégtételt kért, de Perczel több kompromittáló esetet sorolt fel. Iszonyú lárna keletkezett, míg végre Bezerédi István «oly nemes mérséklettel s gyengéd illedelemmel szölt, hogy senkisémet ellenzete többé, hogy a megye főispánjának, ki a megyére annyi bajt hozott, a követválasztásnál nem volt pártokon kívül, sőt pártok felett, a mint azt kormányzói állása megkívánta, — irassék meg férfias egyenességgel, nyíltan, tartózkodás nélkül, hogy bár egyesek személyes háladatossággal, vagy felekezeti vonzódás kötné is hozzá, iránta a közönség bizodalma meggyengül.»

A pecsovics párt természetesen megmozgott minden követ, hogy e határozatokat megdöntse. A szeptember 2-iki, 3-iki és 4-iki gyűlésen pár száz aláírással ellátott ellenmondást olvastatott fel, de mikor egy Kaszás József nevű embernek nevét már másodsor is felolvasták, ez tiltakozott, mert a beadványt nem kétszer, hanem még egyszer sem írta alá. Így a vádiratot esúfosan vissza kellett vonni.

Már ekkor annyira országos ügygő fejlődtek a tolnai események, hogy Deák Ferenc kezdeményezésére Zala megye átiratban tudakozódik a történetekről «hírből értvén, hogy a követválasztás királyi biztos és fegyveres erő jelenlétében, tehát az alkotmány sérelmével történt.»

Egyelőre csak értesítették Zalamegyét, «mint az alkotmány éber őrt,» hogy a sérelmek ellen Ó Felsőéhez és a helytartó-tanáchoz panaszos feltejesztést tettek. Ugyanekkor Perczel István «aggályt keltő követi jelentésének» mérlegelésére bizottságot küldtek ki. A követeknek ugyanis azt adták uta-

sításul, hogy a per alatt álló Ráday Gedeon pestmegyei követnek az országgyűléshez szabad járulást biztosítsanak; ők azonban az akkor már a kormány felé hajló Felsőbüki Nagy Pál indítványára szavaztak, hogy t. i. ne írjanak fel a királyhoz, csak a nádor közbenjárását kérik ki.

A bizottság jelentése alapján aztán az október 7—8-iki közgyűlés csakugyan sajnos érzéssel, kedvetlen meggyűződéssel kimondta, hogy a követek utasításuktól eltértek, miért is kimondták, hogy «ezen kedvetlen, de kénytelen kinyilatkoztatás után nincsen egyéb hátra, mint hogy a követ urak a követi pályától, melyen ily előzmények után továbbá nem járhatnak, de azon maradni ők maguk sem kívánhatnák, ezenel felmentessenek.»

Október 13-ikára nyomban ki is tüzték a követválasztás napját, de előbb szigorúan körvonalozták jogait. A fogságban levők szabadon bocsátása érdekében, valamint Perczel Mór felfüggesztése ellen újból felírták a királyhoz s kérték, hogy a főispánnal szemben is úgy intézkedjék, a mint ezt a «legfelsőbb szolgálat, a vármegye közérdeke és maga a főispáni hivatal méltósága megkívánja.»

1839 október 19-ikén aztán Magyar Kossa Sámuel alispán elnöklésével 700 nemes jelenlétében «egyhangú felkiáltásban nyilatkozó közakarattal, semmi által meg nem háborított közértelemmel» Bezerédi Istvánt és Perczel Miklóst követté választották.

Így a kubinszki-párt győzelme teljes és zavartalan volt — egy hónapig!

(Folytatása következik.)

AZ ÖREG KOLDUS.

Egész esztendőn át járja a vén koldus a falvakat, úgy szedegeti össze napról-napra az alamszínát. Másnak nem enged már az effélet az új rendszabály, hanem az öregnek elnézik. Nem szólítja meg érte sem a bíró, sem a kisbíró, hiszen gyermekük óta megszokták: már akkor is koldulgatott, akkor is épen olyan öregnek látszott. Csak «vak Samu bácsi»-nak hívják, az igazi nevét nem igen tudja, tán az öreg maga is elfelejtette már.

Pedig hát volt neki valamikor becsületes neve, csakúgy, mint másnak; még háza, földje is volt. Amazt együtt lakta, ezt együtt mivelgette jó feleségével, gyermekeivel. De egyszer rázúdult a szerencsétlenség. A felesége meghalt, a gyermekeit is egymásután eltemetgette, magának meg szürke hályog borult a szemére. Lassankint elűszott a ház is, földeske is. Még szerencse, hogy a falu vályogotó czigánya elszőköt s üresen maradt putrját odaadta a jószívű tanács a vak Samunak: hadd legyen neki, a hol meghúzhatja magát.

Lehet már ennek harmincz-negyven esztendeje is; pontosan senki sem emlékszik rá. Elég az hozzá, hogy az öreg Samunak ez lett a házája; ebbe a őeska putriba tér pihenőre, mikor a szomszédos falvakat végig barangolta. Még télviz idején is haza-haza kívánkozik. S ha megszállja a honvágy, nem bánja, akár milyen nagy a hófúvás, akár milyen nehéz benne járni.

Kis vezetőjének odanyújtja koldusbotja végét s úgy bandukol utána a ropogó hóban. Nem szól az úton egy szót sem, nem hallja a metsző szél fűtülését, csak mind g egyre gondol: arra az áldott jó feleségére, meg fog jenni gyermekeire, a kik hajdanában olyan vigan válták meleg fészükben, mikor a nádvágásból, vagy egyéb téli munkából vidám szívvel hazaérkezett.

SZIMMETRIKUS ÁBÉCZÉ.

A mai írás- és nyomtatás-mód s a használatban levő írásjelek történetileg fejlődtek ki és évszázadokon keresztül alakultak, módosultak, a míg ma használatos alakjukat nyerték. De mégsem mondhatók tökéleteseknek minden tekintetben. Számos kísérlet történt már régóta, hogy a meglévő ábéczé hibáin, hiányain javítsanak, vagy új, alkalmasabb ábéczt állítsanak elő, de eddigelé e kísérletek nem sok eredményre vezettek.

Most egy hazánkfia, Komáromy Mihály budapesti ügyvéd, ki már eddig is több czélszerű és

JÉGVÁGÓK MUNKÁBAN.

jól bevált találmánnyal tette ismeretessé a nevet, egész új és kétségtelenül érdekes ábéczét ajánl az eddiginek helyébe. A czél, melyet ezzel akar érni: egy oly ábéczé, a mely a mostaniál jobban felel meg a sokszorosítás szükségleteinek, a melyet egyaránt használhatni minden nyelvre s a mely egyszerűbb s így könnyebben is megtanulható az eddiginél.

Okoskodásában a szimmetria törvényéből indul ki, a mely a természetnek minden alkotásában s az emberi kéz műveiben is érvényesül. Ezt a törvényt akarja érvényesíteni Komáromy úr az általa összeállított új ábéczében, melyet ép ezért nevez szimmetrikus ábéczének. Alapul a görög írást veszi, melynek kis betűi ugyan nem voltak szimmetrikusak, de nagy betűi igen. Ezen az alapon a következő szempontok szerint szerkesztette meg új ábéczét:

- 1. Azok a betűk, melyek mostani írásunkban is szimmetrikusak, megmaradnak továbbra is. Ilyen betűi tizenegy van a mi ábéczénkben, (H, I, N, O, stb.).
- 2. Néhány betű csekély módosítással szimmetrikussá tehető; ilyenek az: e, é, B, f, g, j, ü, stb betűk.
- 3. Néhány betű kettőzések utján tétetik szimmetrikussá; ezek közé tartoznak az A, c, M, r, stb.
- 4. Azon betűket, a melyeket e módok egyikén sem lehet szimmetrikussá s így a Komáromy-féle ábéczébe illővé tenni, ő kiküszöbölt s helyükbe a megfelelő görög nagy betűt alkalmazza. Így a d helyett deltiát, a k helyett kappát, stb.
- 5. Az úgynevezett kettős betűket, vagyis azokat, a melyeket ma több latin betű összetételével fejezünk ki (es, gy, ly, ny, stb.) a Komáromy-féle szimmetrikus ábéczé úgy fejezi ki, hogy a megfelelő gyökbetűbe pontot tesz; például a cs úgy áll elő, hogy pontot teszünk a c-be.

Komáromy úr véleménye szerint ez a ábéczé igen egyszerű és könnyen megtanulható. S e mellett nem egészen mondvaesínált dolog, mint az efféle újítások lenni szoktak, hanem a meglévő s használatban levő betűkből, a szükséges változtatásokkal állítja elő az újakat.

Kézírásra ez az ábéczé természetesen nem használható; Komáromy úrnak nem is irni való ábéczé lebegett szeme előtt, hanem oly nyomtatásra való betűrendszer, a melyvel sokkal egyszerűbben s könnyebben lehet bánni.

Komáromy úr a szimmetrikus ábéczé mibenlétéről s előnyeiről nagyobb terjedelmű munkát írt, mely nemcsakára meg fog jenni nemcsak magyarul, hanem idegen nyelveken is. E fejtegetéseiben, melyek kézírattal áttanulmányozás végett rendelkezésünkre bocsátotta, az általa feltalált szimmetrikus betűrendszer előnyeit ezekben foglalja össze:

A szimmetrikus írásjegyek változhatatlan jellegűek, vagyis már alakjuknál s összeszerkesztésük módjánál fogva sem lesznek oly változásoknak alávetve, mint a mi latin betűnk, melyek tudvalevőleg az évszázadok folyamán oly módosulásokon mentek át, hogy pl. a könny nyomtatás kezdőkorából való könyvet, a ki nem ért hozzá, csak nagy nehezen tudja elolvasni.

A magán-sokszorosítás kérdése, a melynek a gyakorlati életben nagy fontossága van, megoldást nyer a szimmetrikus betűk révén. A szimmetrikus betűkkel készült nyomtatványt hibátlanul olvashatja el az is, a ki nem ért azon a nyelven, a melyen írva van. E betűk egyenes

és fordított helyzetben egyformák, a velük nyomtatott szöveget tehát könnyű elolvasni egyenes vagy fordított helyzetben, sőt visszajáról is. A mai betűkkel ezeket az előnyöket nem lehet elérni, de még egyéb tekintetben is föltötte állanak a maiaknak a szimmetrikus betűk: szebb, olcsóbb és tömörebb nyomtatást adnak, szedésük nem oly fáradtságos és egészségrontó, megkönnyítik az olvasás tanítását, lehetőségessé teszik a nyelvtanulást pusztán könyvből. A tökéletes fonetikus írást is inkább lehet a szimmetrikus ábéczé elfogadásával megvalósítani. E mellett sokkal gazdaságosabb; a szimmetrikus betűkkel szedett szöveg kevesebb helyet foglal el s így tetemes megtakarítást lehet ez úton elérni nyomtatási munkában, időben, papírban, betűben, nyomdafestékben stb. Az így nyomtatott könyvek kisebbek s így a könyvtárakban is kevesebb helyet foglalnak el.

Hogy milyen képe van a szimmetrikus ábéczé szerint nyomtatott szövegnek, annak jellemzésére ideigtatunk néhány ily betűkkel szedett sort a «Hymnusz»-ból és a «Szózat»-ból. Megjegyzendő, hogy a «Szózat» első sora rendezés módon, balról jobbra olvasandó, a második jobbról balra, mint a héber írás és így váltakozik tovább is. A legrégibb időben így írtak a görögök s ezt nevezték bustrophedon-írásnak. A «Hymnusz» rendezés módon van szedve.

H I M N U S Z

ISTAN XIX MÖR Ö MÖRÖIT
 IO XÖXÖÖI ÖÖÖÖÖÖI
 NÖIÖS IÖIÖIÖ ÖÖÖÖ XÖIT
 MÖ XÖZÖ ÖIÖÖÖÖÖÖI
 ÖIÖIÖIS Ö XIÖ IÖÖÖÖI
 HCZZ IÖ ÖRÖ ÖSÖÖÖÖI
 MÖÖÖÖÖÖIÖ IÖ IÖ ÖI
 Ö MÖIÖIÖ IÖ IÖÖÖÖIÖ

S O Z Ö T

HOZÖÖÖÖ IÖNÖIÖIÖIÖIÖ IÖÖ HIÖ Ö MÖÖÖI
 ÖÖÖÖIÖ Ö IÖÖÖ IÖM SI XÖIÖS MÖXÖM ÖÖ XÖIÖÖ
 Ö NÖÖ ÖIÖÖÖN Ö IÖÖIÖ NÖNÖN SÖXÖIÖÖ HIÖ IX
 ÖNÖIÖH XÖNÖIÖ II ÖZÖX SIOS NÖIÖIÖ ÖÖÖ NÖI
 XÖIIÖÖZ Ö IÖIX MÖIÖN ÖNÖIÖI Ö IÖX ÖIÖIÖ IÖIÖ ÖZ
 Ö IÖIÖIÖ ÖÖ XÖIÖZ ÖÖ IÖÖÖN ÖNÖS NÖNÖM ZÖHIÖM

SZIMMETRIKUS BETŰK:

Ö Ö Ö X X X Ö Ö I Ö Ö H I I
 A Á B C CS D E E F G GY H I I
 I X I Y M N N O Ö Ö Ö P I S
 J K L LY M N NY O Ö Ö Ö Ö R S
 S T T U U Ö Ö Ö Z Z
 SZ T TY U U Ö Ö V Z ZS

EGYVELEG.

- * Eadvárd angol királynak sokkal több mohamedán alattvalója van, mint a török szultánnak. Indiában magában 41 millió mohamedán lakik.
- * A teáról kínai okiratok már Krisztus születése előtt 2700-ik évben tesznek említést.
- * A saharai sivatag háromszorta nagyobb, mint a Földközi-tenger.

* Kálmán Dezso ev. ref. lelkész közlése.

AZ ÖREG KOLDUS. — PIRANYI LÁSZLÓ RAJZA.

KONRADENKO TÁBOROK.

HARCZ A FUTÓÁROKBAN PORT-ARTUR ELŐTT.

Míg a japánok Port-Artur főerődjeihez férközhettek, sok kilométernyi futóárkot kellett ásniuk, melyekben némileg még is védve voltak az ellenség tüztől. Igen hosszadalmas és nehéz volt ez a munka, de még inkább megnehezítették az oroszok gyakori kirohanásai. Ezek éjjel szoktak végbemenni, midőn az önként vállalkozók a sötétség leple alatt, a legnagyobb esőndben megközelítették az árkaikban dolgozó japánokat, majd az erődökből hirtelen erős villamos fényt vetettek az árkokra, a mi a japánokat pillanatra elvakította. S ekkor történt meg a roham és utána a legvadabb, elkeseredett küzdelem, úgy hogy sokszor holttestekkel teltek meg az árkok.

Rendkívül sok áldozattal jártak ezen majd minden éjjel, néha több ízben is megújuló csatározások, mivel mind a két fél rendkívüli bátorságot tanúsított s az ilyen támadások alkalmával kegyelmet sem nem adtak, sem nem kértek. Volt rá eset, hogy a meglepett japán árkászok mind elesetek, mire a segítség megérkezett, máskor meg a támadók szenvedtek nagy veszteségeket s alig menekült meg közülük egy-kettő hirmondónak.

Ilyen éjjeli harcoknál csákánynak, ásonak, puskának, kardnak, revolvernek, kézi gránátoknak egyaránt jutott a vérengzésben szerep, a mint ezt egy japáni vázlat után készült képünk szemléltethetővé teszi. Sőt a japánok utóbb már ismét életre keltették a régi kor sisakját is, a mennyiben árkászaitak ilyenekkel szerelték fel, hogy legalább fejük az ellenség kardvágásaitól, ütéseitől inkább védve legyen.

KONRADENKO TÁBOROK.

Stösszel együtt Konradenko tábormokot emlegették legtöbbször Port-Artur védői közül, sőt mostanában egyre süröbben hangoztatják az orosz lapok, hogy a vár hősiességében nem annyira a Stösszelé a fő érdem, mint a Konradenko tábormoké.

Annyi bizonyos, hogy Konradenko csakugyan nagyon kiváló katona volt s bizonyára nagy része van abban, hogy az erősség oly sokáig tarthatta magát. Ő talált ki minduntalan különféle aknaszerkezeteket, a melyekkel az ostromlóknak rengeteg károkat tett, ő ismerte legjobban a vár minden zugát is, a melynek építésében annak idején vezető szerepe volt. Maga Stösszel is majdnem minden jelentésében, melyet a csárhoz intézett, nagyon kiemelte a Konradenko érdemeit. Egy francia hírlaptudósító szerint pedig, — a kinek sikerült a várba beszökni, — még a nyáron állítólag így nyilatkozott Stösszel: „Denko (így nevezte bizalmasan Konradenkót), — az én jobb kezem. Ha ő elesik, akkor csak a balkezem marad meg, a melylyel nem tehetek egyebet, mint hogy a japánoknak békére nyujtsam.”

Konradenko mindig ott volt a legveszedelmesebb helyeken, de sebet nem kapott. Hanem december 15-ikén, midőn egy «bombamentes» kazamatában néhány törzstiszttel tanácskozott, oda röpült egy 28 centiméteres, harmadfél métermázsás japán gránát, betörte a «bombamentes» falat, felrobbant s a társaság tagjainak nagy részét, közte Konradenkót darabokra tépte.

Rendkívüli leverő hatást tett Konradenko halála úgy az orosz vezérkarrá, mint a legénységre, s az esemény nem kis mértékben hozzá járult ahhoz, hogy Stösszel rászánja magát a vár feladására.

A PÉNZÜGYMINISZTERIUM ÚJ PALOTÁJA.

Lukács László pénzügyminiszter tíz évi hivatali jubileumakor avatták fel egyúttal a pénzügyminiszterium új palotáját, mely szintén a miniszter nevezetesebb alkotásai közé tartozik. A pénzügyminiszterium helyiségei eddig többféle ócska, a XVII. és XVIII. századból fennmaradt épületben voltak szétszórva s nemesak dísztelenek és egészségtelenek, hanem céljukra alkalmatlanok is voltak. Lukács László öt évvel ezelőtt határozta el, hogy a budavári Szentháromság-téren, a Mátyás-templom tőszomszédságában új palotát építtet miniszteriumának. Az épület terveit Feller Sándor műépítész dolgozta ki, az alapozási és kőműves munkát pedig Majorossy Géza építőmesterre bízták. Az építésre egy állandó bizottság ügyelt fel, melynek elnöke Gränczenstein Béla államtitkár volt.

Az épület mintegy 7900 négyzetméter nagyságú telken áll, melyet a Szentháromság-tér, az Országház-, és Pázmány-utczák s a Fortunaköz határolnak. A telek rendezése s az alapozás munkálatai nagy nehézséggel jártak, mert ásás közben számos régi épület maradványai kerültek elő, a talaj nagyon egyenetlen volt s a föld alatt több kisebb-nagyobb üregre akadtak. Ezért az alapozás egyike volt a legnehezebbeknek a főváros újabb építkezései közt.

A Mátyás-templom közvetlen közelsége már előre megadta az épület stíljét, a goth stílt, melyet azonban az építész modern s részben magyaros motívumokkal élénkített. A kivitelen egyaránt gondoskodni kellett a nagyszámú he-

lyiségek czélszerű elrendezéséről s arról, hogy az egész palota a művészi követelményeknek is megfeleljen.

Mintegy hatvan terem szerű nagy helyiségből s 290 szobából áll a palota belseje. A magas földszinten vannak azok a helyiségek, melyeket leginkább látogat az ügyes-bajos közönség: az iktató- és kiadó-hivatal, stb. A miniszterium különböző osztályainak helyiségei az első s a második emeleten vannak, a harmadik emeletre pedig azok a hivatali helyiségek kerültek, melyekben a nagyközönségnek egyáltalában nem szokott dolga lenni. A nagyon világos, fűthető folyosók, melyek váró-helyül s az egyes épülrészek közti közlekedésre szolgálnak, nyolcz kisebb-nagyobb udvart vesznek körül. A fogadó-és tanácskozó-termek a Szentháromság-tér felől vannak központosítva s a miniszternek és az első államtitkárnak az első emeleten levő helyiségeivel kapcsolatban ünnepélyekre is szolgálhatnak.

A Szentháromság-térre nyíló főbejáraton keresztül jutunk a fölépítészhez s a lépcső két részre oszolva vezet a miniszteri és államtitkári helyiségekbe s a tanácskozó-termekbe. A belső helyiségek a változatos boltozatformákkal nagyon festői hatásúak; a váróteremben érdekes látványul szolgálnak az 1531 óta működött kamarai elnököknek, a pénzügyminiszterek elődeinek képmásai.

A főhomlokzatot, melynek nagy tömegeit az első emelet hatalmas ablakai élénkítik, erőteljesen előreugró risalit s két saroktorony tagolja. A főbejárat kiképzése, az első emeleti nyílt kőerkély, a második emeleti kettős oszlopokon nyugvó nyílt loggia, változatossá teszi a főhomlokzat képét. A négyzetes saroktoronyosok áttört földelben végződnek. Az arkhitektúra részletei s a díszítőelemek nagyon gondosan vannak kidolgozva. Motívumokul a magyar ezimer részletei s a pénzügyekre vonatkozó szimbolumok: dohány-, komló- stb. levelek, bányászkalapácsok vannak felhasználva s megvan köztük a gazdság jelképe: a gránátalma is.

Az összes munkákat magyar emberek végezték s a felhasznált nyers anyag is mind hazai termék.

ÉJJELEI HARCZ A PORT-ARTUR KÖRÜLI FUTÓÁROKBAN.

MICHEL LUJZA.

1833—1905.

A közelmúlt évtizedeknek kétségkívül egyik legsajátságosabb nőalakja volt Michel Lujza, a ki most január 9-ikén halt meg. Nevezetessége nemcsak abban állott, hogy rajongó híve és terjesztője volt a legszélsőbb kommunista és anarkhista eszméknek, hanem főleg abban a példátlan szívósságban és macacsságban, a melylyel nő léte minden üldözés ellenére hirdette eszméit s másrészt abban a végtelenségig menő jószívűségében s önfeláldozásban, melyet mások szenvedései, nyomorúsága irányában tanusított.

Michel Lujza 1833-ban született a Haute-Marne megyében fekvő Vroncourt kastélyban, mint egy előkelő származású embernek törvénytelen leánya. Nagyatya neveltette; ennek halála után anyjával elköltözött Vroncourtból s tanítónői oklevelet szerzett. Már ekkor is radikális politikai eszméknek hódolt s ezért nem lépett állami szolgálatba, hanem magániskolát nyitott Audeloncourtban. Csakhamar ezután, 1856-ban Párisba költözött s egész lelkével belemerült a politikai izgalomba, a császárság elleni izgatásokba. Népgyűléseken feltűnt szenvedélyes hangú beszédeivel s a lapokba is heves cikkekkel és forradalmi versekkel írt. A szónoklatai nagy hatást tettek, ámbar azt mondják, a hangja tampa és fátyolozott volt.

Mikor III. Napoleon császársága megbukott, Michel Lujza a köztársaság ellen is folytatta izgatásait s a commune alatt lázas tevékenységet fejtett ki. Szervezte az asszonyok központi bizottságát, elnökölt gyűléseiken s az utolsó pillanatra részt vett az utcai harcokban. A Moncey-téren mintegy 60 kommunista nővel ereje fogytáig küzdött csodálatraméltó elszántsággal a barrikádokon. A commune elfojtása után társai elrejtették a rendőrség elől, de ő nemsokára elhagyta rejtekhelyét, a kommunista legenda szerint azért, mert azt hallotta, hogy anyját elfogták s nem akarják addig szabadon bocsátani, a míg ő kére nem kerül. Elfogták, a versailles-i börtönbe vitték s 1871 december 16-ikán a haditörvényszék elé állították. A bírák előtt nagy hévvel védelmezte a commune-t, bíráiit gyilkosoknak mondotta s követelte, hogy végeztessék ki. A bíróság Új-Kaledóniába való deportálásra ítélte. Itteni szenvedéseinek osztályosai, kik közül sokan ma már békés polgárokká higadtak, a legnagyobb-bámulat hangján beszélnék odaadásáról, melyet a számkivetettek nyomorúságának enyhítésében, a betegek ápolásában kifejtett.

1880-ban az általános amnesztia rá is kiterjedt s ő visszatérhetett Párisba. Hazatérése nagy tüntetésekre adott alkalmat; ő azonban nem maradt a francia fővárosban, hanem Londonban telepedett meg. Ebbe az időbe esik áttérése a szocializmusról az anarkhiára. A «vörös Lujza» — a hogy elnevezték — hajlíthatatlan erélylyel üzte az anarkhista propagandát. 1884-ben részt vett egy Párisban, az Esplanade des Invalides-en tartott népgyűlésen, a mely után kisebb anarkhista zavargások ütöttek ki: feltörték néhány pékműhelyt, összeütközésbe kerültek a rendőrséggel. A vérmes anarkhisták ebből már azt hitték, hogy ütött a forradalom órája. Tüntetéseiket azonban könnyű szerrel leverte a rendőrség, a vezetőket elfogták s köztük Michel Lujzát öt évi börtönre ítélték. Egy év múlva azonban kegyelmet kapott.

1888 januárjában egy Lukás nevű ember merényletet követett el ellene, kétszer rálőtt revolvérből, de csak könnyű sérülést okozott neki a fülén. Lukás a vizsgálati fogságból levelet írt Michel Lujzának s arra kérte, hogy lépjen közbe érdekében a bíróságnál, a mit ő meg is tett. Ezzel nagy mértékben fokozta népszerűségét. Ezután Londonba költözött s állandó szónoka lett az anarkhista gyűléseken. 1886-ban kiadta emlékiratait. A kilencvenes években, mikor a francia anarkhisták újra mozgolódnak kezdtek, Michel Lujza Lyonban többször előadást tartott, melyek annyira lázító hangnak voltak, hogy a hatóság jónak látta őt Viennebe az örültek házába esukatni.

Michel Lujza mint író is szerepelt. Néhány regényt írt, melyeknek szintén az eszméi melletti izgatás volt a célja. Jean Quétré francia íróval együtt 1881-ben könyvet adott ki «La mi-

MICHEL LUJZA.

sère» (a nyomor) címmel. Egypár drámát is írt, melyeknek előadása Amerikában anarkhista színházi tüntetésekre adott alkalmat.

A BELVÁROSI FŐREÁLISKOLA JUBILEUMA.

Az ország legrégebb reáliskolája, a fővárosi IV. kerületi főreáliskola most töltötte be fennállásának s nagy hatású működésének ötvenedik évét. Széchenyi volt az első, a ki nálunk reáliskolák állításának szükségét hangoztatta, a technikai és az ipari pályákra való képzés céljából, de az eszme csak jóval később jutott megvalósulásra. Az abszolutizmus éveiben állította fel az akkori kormány az első reáliskolákat, ebben sem felede el a saját céljait, a mennyiben német tanárokat nevezett ki s német tantervű előadásokat követelt.

Pesten már a negyvenes években volt két reáliskola a Kötő-utczában, a piaristák szárny-épületében, a hol a városnak a piaristák által vezetett fő-elemi iskolája volt. Tulajdonképen azonban csak 1854-ben szervezték a belvárosi reáliskolát hat osztályra. Mint az intézet jubileumi emlékkönyvében egyik jeles tanára, a most egyetemi tanárrá lett Riedl Frigyes írja: «német irányú kormány nyomása alatt támadt az iskola, német volt az igazgatója s német volt nagyjából a tanítási nyelve. Első helyiségeül a német színház és a Vigadó közt egy szárny-épületet jelöltek ki, egy dűledező szárnyat két hatalmas épületrom közt (a régi Redoute és az 1849-ben összelőtt régi német színház közt). A mit 1849-ben a tűzvész és az osztrák golyó megkímélt ezen épületekből, az szolgált szegényes bölcsőül az új intézetnek.» Szervezője és első igazgatója egy Weizer nevű bécsi tanár volt. 1857-ben azonban már új épületet kapott a gyors virágzásnak indult intézet a mai helyén, a Reáltanoda-utczában.

A hatvanas évek elején fellendült nemzeti szellem hatása alatt mind erősebb lett a kívánság, hogy a tanítás nyelvét a magyart tegyék. Ebben főderme volt Ney Ferencnek, a ki az intézetnek később hosszú időn át igazgatója volt. Érdekes, hogy e kérdésben az ifjúságot is megszavaztatták s ez tulnyomó többségben a magyar tanítási nyelv mellett nyilatkozott. A helytartótanács erősen ellenezte a magyar tantervet, de Pest város tanácsa kijelentette, hogy inkább feloszlatja az iskolát, sem hogy továbbra is német legyen a nyelve.

1861-ben hozták be a magyar nyelvű tanítást, Ney Ferenc igazgatása alatt, ki lankadhatatlan buzgalommal s lelkesedéssel alakította át tiszta magyar szelleművé az iskolát. Az intézetnek eddigél 127 tanára volt, köztük sok orszá-

gos hirre jutott ember, mint Szabóky Adolf, Kondor Gusztáv, Péterfy Jenő, Preysz Mór, Terney Ferenc, Riedl Frigyes stb. S még nagyobb a száma azoknak, a kik az intézet tanítványai közül a közelet különböző terein kitűntek.

Az intézet ötvenedik évi jubileumára a tanári kar terjedelmes és díszes kiállítás emlékkönyvet adott ki, melyet a tanári kar megbízásából Kiss E. János tanár szerkesztett. Az emlékkönyv két részből áll. Az első részben az intézet múltjára vonatkozó adatok összefoglalva. Az intézet történetét, Riedl Frigyes bevezetésével, az emlékkönyv szerkesztője írta; ezután a tanárok arcképesportija következik, majd a régi tanítványok felsorolása dr. Miklós Ferenczöl. A könyv második részében az intézet volt tanárainak és tanítványainak műalkotásai vannak sikerült képekben bemutatva. Meglepő, hogy mennyi, ma már nagy hírnévre jutott építész, festőművész, technikus került ki e reáliskolából; — a tanítványoknak az életben elért sikerei szép fényt vetnek az intézetre magára is. Különösen a mai vezető építész-nemzedéknek legjelesebbjei nagy részben itt kezdték tanulmányukat. Bemutatott műveik közt ott találjuk az újabb időben a fővárosban emelt nagyobb új középületeknek egész seregét. Az intézet régi tanítványai közé tartoznak: Steindl Imre, Schulek Frigyes, Alpár Ignác, Gévster Kálmán, Girgl Kálmán, Kauszer József, Lechner Ödön, Palóczy Antal, Pets Samu, Quittner Zsigmond, Zsigmond Béla, stb. jeles építézők, Basch Gyula, Greguss Imre, Györök Leo, Innocent Ferencz, Pucska Ferencz, Strobert Frigyes, Tölgyessy Artur festőművészek, Zala György szobrász, stb. — Az emlékkönyvet a fővárosi házi nyomda becsületére való díszszel állította ki.

KEMECHY JENŐ.

1862—1905.

Alig egy-két héttel ezelőtt foglalkoztunk Kemechey Jenő irodalmi működésével, arcképét is közölve, abból az alkalomból, hogy megválasztották a Petőfi-Társaság tagjának. Már akkor ismeretes dolog volt, hogy a jeles író és hírlapíró súlyos, reménytelen beteg s a kiútetés már utolsó óráiban közé fog tartozni. S csakugyan így is lett: Kemechey Jenő a január 13-ikéről 14-ikére virradó éjszaka meghalt.

A szomorú hír általános megilletődést keltett az írói és hírlapírói körökben, melyeknek Kemechey kedvelt, rokonszenves alakja volt. Mint író ismert és becsülte a nagyközönség is magyaros stílusért és gondolkodásmódjért, elbeszéléseinek érdekes meséjéért, a magyar vidéki életből vett alakjainak rokonszenveségeért. A szinpadról is hatással tudott szólni a közönségre. Még csak ezután lehetett várni, hogy alkotóképessége teljesen kifejlődik és megéri; eddigi munkái igéretre voltak egy későbbi fejlettség, mind magasabbra emelkedő munkásságnak. Ez igéret bevalósítását megakadályozta a halál, örökre megszakítva az oly szépen indult pályát.

Mint hírlapíró sok politikai összeköttetést, sok jó barátot szerzett Kemechey. Sokat is tanult s nemcsak könyvekből, hanem az életből is; így ismerte a vidéki élet politikai szükségleteit, a magyar közönség hangulatát, mint kevesen mások. Megvolt az az adománya, hogy kiváló államférfiak eszméit, melyek lelkeben termékeny talajra találtak, híven s lendületesen tudta tolmácsolni s az olvasó közönség lelkéhez közelebb hozni. Azon csekély számú publicistáink közé tartozott, a kik a magyar politikát nem elszigetelten, hanem az európai politikai irányokkal való kapcsolatban nézték s voltak nagyszabású eszményei, melyekért teljes lelkéből hevült s dolgozott. Politikai cikkeinek gondos irodalmi formájával is kivált.

Korán halt meg s barátainak sok hozzá fűzött reményét vitte magával a sírba. Halála vesztesége a magyar sajtóra és irodalomra; rokonszenves, megnyerő egyénisége pedig kegyeletben emlékeztetésben marad mindazoknak, a kik ismerték.

DÖNTÉS ELŐTT.

Karczólat.

A választás napja rohamosan közeledik. A programbeszéd elhangzottak, a notabilitások eleget tettek abbeli kötelességüknek, hogy a pártvacsorán a jelölt mellett felszólaljanak. A raktárból az utolsó zászlót is elvitték, szóval: az «előzetes intézkedések» be vannak fejezve, sőt véget ért az érvek harca is. Ennek helyét most már egyrészt a szenvedély, másrészt a kortes-furfang foglalta el.

Ezekben a napokban virágozik a kortes-virtus teljes pompájában. Gyűrt arcú alakok száguldják be a kerületet, rekedt hangon kapacitálva a polgártársakat. Már ahhoz is agyafurtság kell, a hogyan a

kortes a választóhoz hozzáfér. A magyar köznépp ugyan tisztességtudó szokott lenni bármely idegenrel szemben, de ilyenkor ő is gyanakszik és sanda szemmel fogadja azt, a kiről azt hiszi, hogy ki akarja fogatni politikai hitvallásából.

Az teszi hát a kortes, hogy kifudja valami baját, vagy valami erős vágyát a magyarnak. Például bíró szeretne lenni.

Hát ezzel állt be hozzá a kortes.

— Már engedjen meg, urambátyám, ha terhére vagyok, de fölvettem magamban, hogy török-szakad, látnom kell azt az embert, a kitől annyira fél Kovács János. (Ez t. i. a mostani bíró.)

— Fél-e?

— Arról gondolom, hogy azt mondja, azért nem szavaz a mi jelöltünkre, mert annak első dolga lesz, hogy urambátyámat téteti meg bírónak.

A hurok ki van vetve.

Kaputos emberekkel nehezebb boldogulni. Itt még az ismerkedés is bajos. Urigyet kell hozzá keresni. Valamire való kortes ezen is túlségíti magát.

— Ugyan, bocsanatot kérek, nem őn az a Jónás Péter, a kivel én iskolába jártam? Hol tetszett végezni a gimnáziumot?

— Váradon.

— Mondom! És mikor?

— Ekkor és ekkor.

— Most már kétségtelen. Szervusz pajtás!

A meglepett ember nem is veszi észre, hogy beugrott.

Kis emberek beszélésénél bizony nem sokat vesződnek a politikai elvekkel, hanem inkább egyes népszerű helyi érdekeket hangoztatnak, mert ezekkel a nép között könnyebb kedvező hangulatot csinálni.

A hivatásos kortes különben sem sokat törődik az elvekkel. Neki ez a foglalkozás kenyérkeresete és mivel csak ritkán üzheti, hát ki kell belőle vennie minden hasznát, a mi csak kínálkozik, akár a lelkesmeret rovására is.

Ezt cselekszi a «kétzsebű» kortes. Mint az egyik pártnak szerződött embere, bejárja a kerületet és sorra vesz, mondjuk, száz választót. Ezek közül ötvenet megnyert, a másik ötven nem akar kötelni neki állni, sőt minden jel arra mutat, hogy a másik jelölthöz huznak. Seba. Csakhamar beállt a mi emberünk sutygomban a másik párthoz is és nagy titkon közli, hogy át tudna csalni ötven embert, ha jól megfizetik. És szállítja az ellenpártnak azt az ötven embert, a ki úgy is oda szavazott volna.

Így és ehhez hasonlóan folyik az aknaharez egyre tüzebben, szenvedélyesebben, a mi néha bizony egy-egy kis verekezésben is megnyilatkozik.

Tán épen valami efféle kis csetepatéről beszélgetnek bányám uramék is ott a Vármház környékén. Csirkét, meg zöldséget hoztak be eladni, s miután dolgukat jól végezték, összeállottak a sarkon egy szóra, annyival is inkább, mert az egyiknek a katonafia, a másíknak meg a villamos kalauz sógora is előkerültek s nagyon szeretnének hazulról hírt hallani. Hát hallhatnak is aztán eleget, kivált András gazdától, a ki máskülönb is nagy politikus. És hogy látja a falakon a gróf Tisza, meg gróf Andrássy plakátjait, annyira neki tüzesedik, hogy hamrjában a szabadelvű és ellenzéki politikáról is tart egy kis magyarázatot; meg sem álmódván, hogy ez alatt a rajzoldóművész vázlatot készít róla.

Mi alatt az ország minden sarkában, hegyen-völgyön folyik a szó, futkároznak a kortesek, tömörülnek a pártok, a választási elnökök sem pihennek. Kiszemelik a választási helyiséget, a hol nincs, intéz-

MATHEMATIKAI ELŐADÁS A IV. KERÜLETI FŐREÁLISKOLÁBAN.

kednek alkalmas deszkabódé felállítására. A főszolgabírák a tapasztalható hangulatnak megfelelően osztják fel a rendelkezésükre álló esendőrséget. De nagyban készülődnek a választások színelőnyén a közemárosok is, a kik január 26-ikától kezdve néhány napig még a keményre fagyott havon is bő aratásra számíthatnak.

K. J.

NEY FERENCZ,

a budapesti IV. kerületi főreáliskola egykori igazgatója.

hogy ebben gyönyörködjek. Alaphangja a férfias derűtség, mely szereti a tréfát, az elmeésséget s ha néha sötétebb képek tolnak is elébe, sohasem megy át lágy panaszokdába. Szomorúságokon egy sóhajjal könnyűvérieren túleszi magát, s ha vidámságra nyílik alkalom, kiélvezi, a mennyire csak lehet. Ez a közvetlen jókedv, a humor iránti érzék annyira ritka mai íránkban, hogy meg kell becsülni. A kötet hosszabb lélekzetű első darabjában Rákóczi emléket éneklő a költő s ezenkívül is van még néhány hazafias verse, melyekben szintén a nyelv líraisága a leg több figyelemre méltó. Alkalmi költemény is akad több, melyeknek hatását ronjtja az, hogy szűlkörű érdeket keltő alkalomra irattak, de érdemes elolvasni akármelyiket, mert költői fordulat, hatásos ötlet akad mindegyikben. A kötetet a debreczeni Csokonai-nyomda csinos kiállításban bocsátotta közre; ára 2 korona. Mutatványul a következő verset adjuk belőle:

Katonavér.

Az édesapámnak kardja volt, lova volt,
Mert: lovaskatona volt.
Fianak már a kardja van csak ezerzafából,
Mert: írka, firkák és számol.

A lova patkója csattogott, villogott,
A hogy a lópatkó szokott;
S képelem, utána hány asszony esengett,
Ha sarkantyúja pengett.

A fia lova már csak — s épen ez a hiba:
Füzfából vesszőparipa.
A sarkantyúból, bizony abból is enged:
Ó már csak rimet pengett.

De néha, néha, — fellobban benne is azér'
A lovaskatonavér:
Lelkét, mikor a verseit illegeti,
Boldogan, büszkén lóra veti.

S mikor egy-egy ríme szerelmesen eseng,
Érzi, hogy akkor odabent:
Csak lelkeinek egy rejtett, ezüstből rajtfelejtett
Kis sarkantyúja peng.

Verőfényben. Érdekes könyv jelent meg a Franklin-Társulat kiadásában: albumalakú, díszes kiállítású könyv; írója és egyben illusztrátora is makói dr. Makay Béla, a kultuszminiszterium osztálytanácsosa, a ki e művével egyszerre mint jó tollú író és művész mutatkozik be a nagy közönségnek. Minden egyes elbeszélésből a természet iránti rajongó szeretet sugárzik, mely az olvasót is magával ragadja. Érezzük művéből a virághímese mező illatát, gyönyörködött a réten játszó napugár, merengésbe ringat az erdők esőndje és félhomálya, bolyongunk a nádas és zombék rejtékében. Illusztrációi szorosan illeszkednek be a cikkek keretébe. Minden kép oly beszédes, mint a cikkek, a melyet díszít, s minden cikkez a könyvnek oly színes, mint az illusztráló kép. A díszes munka ára vászonkötésben 5 korona.

Az «Olcsó könyvtár»-ban, melyet Gyulai Pál szerkeszt, három érdekes új füzet jelent meg. Ezek egyike Taine híres szatirikus regénye, melyben «Párisi jegyzetek» cím alatt Graindorge Tamás kereskedő szájába adja a párisi életéről tett éles megjegyzéseit. Magyarra Mikolt fordította. (Ára 1 korona 40 fillér.) Theuriel, «A rózsakirály» című regénye Gerő Attila fordításában a másik füzet. (Ára 1 korona.) A harmadik pedig Gobineau Perzsiában játszó humorisztikus elbeszélése «A turkómán

A BUDAPESTI IV. KERÜLETI FŐREÁLISKOLA A SZÉP-UTCZÁBÓL NÉZVE.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tudományos Akadémia január 16-iki ülését, melyen *Thán* Károly elnökölt, szaktudományi előadások foglalták le. *Lóczy* Lajos és *Kálcinszky* Sándor bemutatták azon vizsgálatok eredményét, a melyeket a Földrajzi társaság részéről kiküldött balatoni bizottság megbízásából *Treitz* Péter és *Emert* Kálmán végeztek. Az előbbi a balatoni tófenék iszapját vette geológiai vizsgálat alá, az utóbbi a Balaton fenék iszapját és altalaját vegyelemmezte. Az előadók táblázatokon ismertették a végzett furások és vegyi elemzések eredményeit. Ezután *Rados* Gusztáv levelező tag bemutatta *Bauer* Mihály vendég értekezését, a melyben új adatokat szolgáltat az algebrai mennyiségek általános elméletéhez. Végül *König* Gyula rendes tag bemutatta *Schlesinger* Lajos levelező tagnak dolgozatát «az izolált érték függvényekről». Mind a négy előadást figyelemmel fogadta a hallgatóság.

A Néprajzi Társaság január 18-iki, *Szalay* Imre elnökletével végbement ülésen *Kunos* Ignác azokat a török népmeséket mutatta be, a melyeket az Akadémia megbízásából gyűjtött Törökországban. A török népmesék jobbára megegyeznek a magyar népmesékkel, mind a két mesevilágban hasonló alakok, jellemek és tündérek szerepelnek. Ezután *Gönczi* Ferenc ismertette a *csordásfarkas*-ról szóló s már kiveszésnek induló néphagyományokat. A hiedelem az, hogy a csordásfarkasok emberekből lesznek, a melyek a szükség szerint ismét átválnak emberekké. Az a hiedelem különben, hogy az ember bizonyos körülmények között magára öltheti a farkas alakját, megvolt már a régi görögöknél is.

MI UJSÁG?

József főherceg betegsége. A minden egyebet háttérbe szorító politikai izgalom közt is a legnagyobb érdeklődéssel várja egész Magyarország a *József főherceg betegsége*ről Fiuméből érkező tudósításokat. Némileg megnyugtatóan hatott, hogy az elmúlt héten a főherceg gyermekei, *Mary* főhercegnő és férje *Thurn-Taxis* herceg, valamint *József* Agost főherceg feleségével együtt eltávoztak Fiuméből a beteg ágya mellől. Dr. *Kisejlyak* udvari orvos naponként kétszer, reggel és este ad jelentést a betegségről. Néha reménytelül töltik ezek el a sziveket, majd ismét alig enyhíthik a nehéz aggodalmat. A január 19-iki esti jelentés így szól: A fenség erőállapotában a nap folyamán könnyű javulás mutatkozott. Szív működése és táplálkozása kielégítő.

Udvari bál Bécsben. A bécsi Burgban január 17-ikén este zajlott le az udvari bál, a melyre a királylyal együtt valamennyi Bécsben időző főherceg és főhercegnő, *Gizella* bajor hercegnő, *György* és *Konrad* bajor hercegek, *Miguel* branzai herceg, *Illés* Bourbon herceg, *Lajos* orléans herceg, *Agost* Lipót szász-koburg herceg megjelent, továbbá a diplomaták kar, az udvari méltóságok, a közös miniszterek, az osztrák miniszterek, *Khuen-Hédervary* gróf magyar miniszter. A király a szünet után hosszasan beszélgetett *Storer* amerikai nagykövettel, a kivel előzőleg *Ferenc Ferdinánd* félőráig társalgott. A király kissé fáradtnak látszott, mert a míg a bálak alatt mindig állani szokott, most a zene kezdetekor leült. A bál nagyon fényes, de a szokottnál kevésbé népes volt. Az osztrák arisztokraták legnagyobb része azt hitte, hogy *József* főherceg halála oly időben fog bekövetkezni, hogy a bálról le kell majd mondani és ennek következtében nem is majd készülődtek. Ezáltal sem jelent meg *Ferenc Ferdinánd* főherceg felesége, *Hohenberg* hercegnő, *Ferenc Ferdinánd* főherceg a bevonulás alkalmával *Mária Jozefa* királyi hercegnőt vezette karján.

Ünnep a pénzügyminiszteriumban. Január 15-én délelőtt ment végbe az új pénzügyminiszteri palota átadása és *Lukács* László pénzügyminiszter-sége tizedik évfordulójának megülvése.

A minisztert az új palota előcsarnokában *Felner* Sándor építész fogadta, az építés vezetőivel, üdvözölte és átadta a palota kulcsát. *Lukács* miniszter válaszában azt kívánta, hogy ez a szép épület a mainál boldogabb, szerencsésebb időben legyen a magyar dicsőség hirdetője sok évszázadon át. Ezáltal a nagyteremben összegyűltek a pénzügyminiszterium tisztviselői, s itt folyt a miniszter üdvözlése. Diszt emelte ennek a királyi üdvözlő távirata, mely a legnagyobb elismeréssel szól a miniszter érdemeiről. Gróf *Tisza* István miniszterelnök nagyon meleg hangon üdvözölte *Lukács* minisztert. A többi miniszterek is mind üdvözölték. Távirat, levél érkezett mindenfelől; Bécsből is a közös miniszterektől. Ezek kifejezésre juttatták az általános rokonszenvet és tiszteletet a pénzügyminiszter személyére és működésére iránt. A tisztviselők nevében *Popovics* Sándor államtitkár üdvözölte a minisztert, méltatta érdemeit, melyeket az ország pénzügyeinek rendben tartásával szerzett, lehetővé tette a nagy arányú beruházásokat, a minisztériumok,

főleg a közoktatási miniszterium évi költségvetésének emelkedését. A beszéd után átnyújtották a díszes üdvözlő iratot, melynek czímlevelét mai számunkban közöljük. *Lukács* László miniszter mély megilletődéssel válaszolt, s hivatkozott tisztviselőire, kik vele együtt élték át a tíz évet, hogy mennyi nehézséget kellett leküzdeni. A támogatásért, melyben a tisztviselők részesítették, az ország nevében is köszönetet mondott. A miniszter beszédére felhangzó tetszésnyilvánítások közben lebullott a lepel a nagyterem középső festett ablakáról, a melyen szép kivitelben látható *Lukács* László sikerült arcképe a következő aláírással: «*Lukács* Lászlónak, a palota létesítőjének, tízezer minisztersége emlékéül». A miniszter az osztályvezetőkkel barátságosan kezét szorította, a tisztikar éljenzése közben visszavonult.

Választási mozgalmak a fővárosban. A választási harc mozgalmi magas hullámokat vernek fel a fővárosban is, a mint hogy a mostani választás országosra igen küzdelmesnek mutatkozik. A főváros kerületei közül a leghévesebb a harc a Belvárosban és a Terézvárosban. Ott gróf *Tisza* István és gróf *Andrássy* Gyula, itt *Hieronymi* Károly kereskedelmi miniszter és *Vászyonyi* Vilmos, az eddigi képviselő közt foly a küzdelem. E városrészben lobog a legtöbb zászló s falragaszok is legjobban itt lepik el a házak falait. A terézvárosi pártok valóságos plakát-háborút vívnak egymással, különösen a *Vászyonyi* demokrata-pártja válik ki élős hangú falragaszával. A hol csak két-három ember összekerül, másról se foly a szó, mint a választásról. Még a hölgyek is izgatott érdeklődéssel kísérik a harcot, sőt az apró gyerekek is pártállást foglalnak, rendszerint a mellett a jelölt mellett, a kinek kortesei nagyobb zajjal működnek. A békés polgár pedig egyre-másra kapja a leveleket, felhívásokat, melyekben mindegyik párt elvtársnak nevezi, értekezletre hívja, értesíti a nagybizottságba való választásáról, stb. A bérkocsisok előre örülnek a választási napnak, mert ez az ő szüretjük, — már előre le van foglalva mind, sőt nincs is elég bérkocsi a városban s — ha igaz — némely pártok kénytelenek voltak másuttan hozatni fiakkert. Napirenden vannak a pártvasorok is, melyek közül különösen érdeklődést keltett a belvárosi szabad-elpárt lakomája, melyen nem kevesebb mint 1200 végző vett részt. Január 19-ikén este ment végbe a fővárosi Vigadóban ez a lakoma, melyet gróf *Tisza* István miniszterelnök, mint a kerület szabadelpárti képviselőjelöltje tiszteletére rendeztek. Nyolc órára a Vigadó nagy termel egészen megtelt résztvevőkkel. A karzatokat hölgyek foglalták el. A lakomán a miniszterelnökön kívül megjelentek: *Hieronymi*, *Plósz*, *Nyiri*, *Tallian* Béla és *Cseh* Ervin miniszterek, több államtitkár, a közéletnek számos kitünősége és a kerület választóinak nagy száma. A miniszterek félkilenc órakor a Rákóczi-induló hangjai mellett vonultak be a szonall megkezdődött a vacsora, a melynek folyamán gróf *Tisza* miniszterelnök nagy tetszés között ismételt is felszólalt. Kívüle beszéltek: *Heinrich* Alajos, *Láng* Lajos, *Hieronymi* Károly kereskedelmi miniszter, *Sándor* Pál és egy nyomdai munkás, kinek komoly, értelmes beszédét nagy tetszéssel fogadták. A lakoma éjfélkor ért véget.

Rákóczi és bujdosó társainak síremléke. A múltélekek országos bizottsága január 17-ikén ülést tartott annak megállapítására, hogy Rákóczinak és bujdosó társainak hamvait a kassai domban miként helyeztessék el. A bizottság ülésén *Szalay* Imre miniszteri tanácsos elnökölt. *Eber* László előadó jelentette, hogy a bizottság a Rákóczi hamvai fölé építendő szarkofágok saját szakértő építészével többféle tervet készített el. A tervek megvizsgálásánál a tárgyalásban részt vett az ülsőre külön meghívott *Thaly* Kálmán is. Bemutatták *Szehló* Ottóknak, a bizottság egyik építésének tervezetét is. *Szehló* a Rákóczi orvosiak megmaradt koporsóján látható barokkmotívumokból tervezte monumentális szarkofágját. *Thaly* Kálmán alapos fejtegetései alapján megállapították a koporsó czímereit és azok elhelyezését, valamint a koporsóra kerülő feliratokat. A megállapodásokat a bizottság a miniszternek terjesztte fel. A bizottság másik határozata, hogy *Thokoly* hamvainak is Rákóczihoz hasonló díszes síremléket készítsenek. *Thokoly* hamvait és síremlékét a késmárki templomban helyezik el.

A magyar királyi testőrdarabontok egyenruhájára nézve báró *Fejérváry* Géza darabant-kapitány és a fölkért művészek abban állapodtak meg, hogy meggyiszn - postóból készül az atilla és magyar nadrág, hozzá rojtos sárga bakkanas a legénységnek, ugyanolyan öltözk, de hosszú száru magyar csizma a tiszteknek. Az atilla fölő jó fehér posztóból a *Zrinyi*-mente (azaz kurta újít, nem félválnal hordott, de az atilla fölő felvett) magyarors aranyvitézkötéssel, egyszerűbb a legénységnek, díszesebb a tiszteknek. Ezt kiegészíti a fehér ércsisak, csúcsos, hasonló a koronaörökéhez, alul a szemellenző fölött staltallal. Fegyverük fejt hajlott magyar kard, azonfelül a legénységnél alább. Ezt az egyenruhát eskülsz innepélyes alkalomkor, a

POLITIZÁLÓK A VÁMHÁZ-TÉR SARKÁN.

Kinnach László rajza.

VÁLASZTÁSI MOZGALMAK A FŐVÁROSBAN.

háború, (ára 40 fillér). Az «Olesó könyvtár»-t a Franklin-Társulat adja ki.

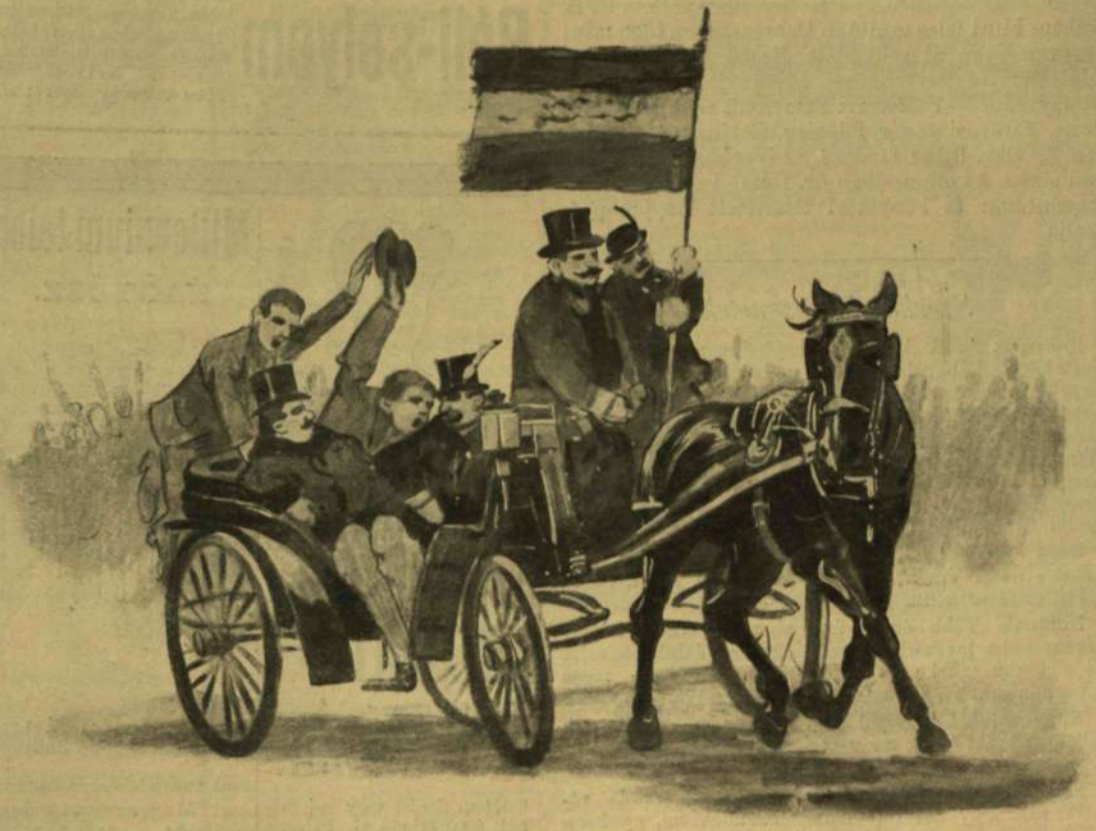
Lotz Károly képeinek és rajzainak kiállítása. A Műcsarnok összes helyiségeiben most a nemrég elhunyt kitünő mester, *Lotz* Károly művészi hagyatékának elrendezésén dolgoznak. Legkiválóbb festőművészeink rendezik a dús hagyatékot és *Lotz* tanítványai is szorgoskodnak, hogy a mester képei, rajzai szemléhetővé tegyék e jeles és nagy termékenységű művész pályáját, törhetetlen munkásságát. A kiállításon láthatók lesznek *Lotz* híres freskóinak kartonjai, sok festménye és rajza. A Képzőművészeti Társulat a nagy mester iránti tiszteletből és kegyeletből, a ki alelnöke is volt, a városligeti Műcsarnokot a legnagyobb készséggel, díjmentesen engedte át a *Lotz*-kiállítás céljaira az örökösöknek. A hagyatékon kívül ki fogják állítani a mesternak az állam és a magánosok tulajdonában levő alkotásait is, úgy hogy a kiállítás a Műcsarnok összes termeit elfoglalja. A kiállítást február elején nyitják meg és három hétig tartják nyitva. A kiállítás alatt több felolvasó-estély is lesz, melyeken *Beöthy* Zsolt és más jeles esztétikusaink fogják *Lotz* Károly művészetét ismertetni.

Vigszínház. *Guthi* Soma, a ki *Rákosi* Viktossal együtt több vidám darabot írt már, a mult héten társ nélkül jelent meg a Vigszínházban a «*Szaharai konzul*» című jókedvű bohózatával és szép sikert aratott. Darabjának egyáltalán nincsenek irodalmi igényei, megelégszik azzal, hogy a francia bohózatot átülteti a főváros területére, de két érdeme mégis van: tisztességes hangú eszelekvénye van, mely nem állít mindent feje tetejére, erkölcsöt, szemérmét, józan ést és logikát, és alakjai igazi fővárosi alakok, a forgyos és technikus, az önkéntes tüzoltóparancsnok, az operettbe való saharai konzul és a labdarugó. A férjek esztelen feltékenységét gúnyolja nagyon mulattatón és ártatlanul és azzal ér el új komikai hatást, hogy két feltékeny férjet köt össze kölcsönös érdeksövetségben, hogy mivel a magára egyik sem tudott eddig vigyázni, mindegyik a másikat figyelje meg. A bohó helyzetek gyakran megkacagatták a közönséget; a sikerben ezáltal is a színészek az elsőrangú tényezők. *Hegedűs* Gyula, a ki egy élődi figurát ruházott föl gazdag komikummal, *Tapolezai* a fogász,

Fenyvessy, a labdarugó és *Tanay* a fogtechnikus. A nők közül *Varsányi* Irén és *Gazsi* Mariska kis szerepüket figyelemmel és gondallal játszották. (—n.)

A Népszínház tetszésre talált eredeti ujdonsága, «*A két Hippolit*», az eddigi telt házak tanúsága szerint tartósan vonzó darab lesz. Van ebben része a színház új primadonnájának, egy szép kellemes fiatal lánynak, *Petrás* Sári kisasszonynak, a ki a régebb színházlátogatóknál élénk emlékeztetbe idézte, arezban, mozdulatban és vonzó tehetségében, *Pálmai* Ilkát, kinek unokahúga.

«*A két Hippolit*» ahoz az eredeti magyar operette-terméshez sorakozik, mely egyre több tért foglal el a fővárosi színházakban. Szövegét magyar történelmi motívumból *Földes* Imre írta, a ki az Akadémián kétszer is nyert már pályadíjat színműveivel. Két vígjátéka színre is került. Jól folyó versekben írta ezt az operette-szöveget arról a *Hippolit* ferrarai hercegről, a ki *Mátyás* király feleségét, *Beatrice* királynénak unszolására kinevezett esztergomi érseknek, habár a herceg alig haladta meg a tizenhetedik évét. *Mikszáth* Kálmán «*A kis primás*» czímen írt arról jóízű históriát. *Földes* Imre a történelmi tényeken könnyen túlteljeszi magát, sőt valószínűségeket is visz darabjába. Az operette szövege szerint a kis *Hippolit* hercegnek nem kell az esztergomi primás, hanem inkább a kis kertes-leány, *Nanetta*. A ferrarai udvarnál megjelent magyar küldöttséggel a herceg nevelője elhítheti, hogy *Nanetta* az igazi *Hippolit*. A lányt hozzák Magyarországra s az igazi *Hippolit* is utána jön lánynak öltözve. Budán ebből a ruhacseréből sok botrány támad, bőségesen elől arra, hogy *Hippolit* ne legyen primás. Ez volt a czéljuk, és boldogan mennek vissza Ferrarába. A szöveghez *Hurós* Iván írt zenét, a melyben észrevehető, hogy a «*Katinka* grófnő» zenéje óta előrehaladt dallamosságban, hangszerelésben. De arra nem érzett ambíciót, hogy *Mátyás* udvarában magyar dalokat hangoztasson. A dallamos énekek így is tetszettek. Az előadásban *Petrás* Sarit szívesen fogadta a közönség *Nanetta* szerepében. *Komlósi* Emma (*Hippolit*) frissen játszott, *Hegy* Aranka a *Beatrice* szerepében tűnt ki. A többi szereplők is megtették a magukét a sikerért.

KÜLVÁROSI KORTESÉK.

Lincz Lajos rajza.

VÁLASZTÁSI MOZGALMAK A FŐVÁROSBAN.

a palota belső szolgálatában fogják hordani a testőrök, míg a rendes egyenruhájuk valószínűleg hasonlítani fog a buszártszertekéhez.

A farsangot, ha netalán zavarja is politika, választási ingerültség, de mindez nem veszi el az ifjúság kedvét. Mulatnak Budapestén is, más hol is. Mindentéle vigalmaknak megvan a kedve, szép asszonya, szép leánya és a cigány sem siket fülelnek, hanem talp alá játszik. Budapestén a *Protestáns-bál* minden évben az árvaház javára rendezett előkelő, fényes mulatság. Január 14-ikén a Royal termében tartották s a notabilitások közül jelen voltak *Berzeviczy* Albert, *Nyiri* Sándor, *Cseh* Ervin miniszterek, *Zsitvinszky* Mihály államtitkár, *Dániel* Ernő báró, *Prónay* Gábor báró, stb. A választások közé eső napokban a fővárosban kevés bált tartanak. Az egyetemi menza-bált január 25-re tűzte ki az ifjúság a Royal termében. A választás napján január 26-ikán a fővárosban nincs egyetlen bál sem. Január 28-ikára a *medikusok* hívják meg a tánczolni akarókat a Royalba, s ugyanakkor lesz a *tiszt* bál a belvárosi katonai kaszinóban. Február hónap elég gazdag a bálban. Még március első hét napja is farsang. Január 22-ikén a korcsolyázó egyesület rendez a városligeti tavon *jelműzes jéggyűnevet*. A kemény téli idő nagyon jól előkészítette a mulatság talaját. Tíz év óta nem volt már jég-ünnep, a tél szeszélyessége miatt. A fővárosi összes jégpályákról esatlakoznak a tarka mulatságok. Nagy jégbarlangot építenek, hasonlít a dobsinai jégbarlang nagyterméhez. Lesz a jégbarlang körül japán tea-ház, angol kávéház, francia pezsgőpavillon és a jég közepén egy magyar csarda, hol cigány játszik.

x Fratteli Deisinger küld Fiuméből, Budapestől (Andrássy-ut 9 és királyi bérlapota) vagy *Triest*-ből 4¹/₂ kg. Kubakavét 14.25 koronáért.

A Balassa-féle valódi Ugorkatej igen hatásos szepítőeszer, mely mint a tapasztalat bizonyítja, minden hölgynek nélkülözhetetlen. 2-3 soros bekenés után finomítja az arcbőrt és eltávolít szepítőt, bőrfoltokat, pattanást (mitessert) stb. a nélkül, hogy a bőrnék ártalmára volna. Üvege 2 korona *Balassa* K. gyógyszerüzében Budapest, Erzsébetfalva. Postai szétküldés naponta.

HALÁLOZÁSOK.

MOHAY SÁNDOR, az igazságügyminiszterium politikai államtitkára, meghalt január 19-ikén Budapesten. A mult év decemberében szélütés érte s azóta fekvő beteg volt. A képviselőházának 1886 óta tagja, azóta folyton Gyulafehérvárt képviselte és most is jelölt volt ott. A politika napi küzdelmeiben Mohay nem igen vett részt, mint jogi szakember dolgozott s nem egy törvényjavaslatot készített. Az igazságügyminiszteriumban a politikai államtitkarságot ekkor foglalta el, mikor *Vörösmarty* Bélát innen a Kuria másodelnökevé nevezték ki. Mohay 1851-ben Maros-Vásárhelyen született. Mint ügyvéd Gyulafehérváron a püspökség és káptalan jogügyi tanácsosa volt s az erdélyi román kath. status ügyei körül is sokat buzgálkodott. (Eletrajzát és arcképét lapunk 1902. évi 7-ik számában közöltük.) Halála híre Plósz Sándor igazságügyminiszter részvétellel intézett az özvegyhez. A holttestet

január 20-ikán szentelték be Budapestén és Gyulafehérvárra szállították.

KEMECHEGY JENŐ holttestét január 15-ikén szentelték be a budai új Szent János-kórházban, a hol meghalt. Az elhunyt jeles író koporsójánál sokan gyűltek össze. *Rákosi* Jenő mondott szép bucsu-beszédet. A Petőfi-Társaság nevében *Pósa* Lajos beszélt. A halottat a gyászszertartás után szülőhelyére, Király-Helmecze szállították, a hol a közönség háza udvarán terítették ki s újabb koszorúkkal díszítették a koporsót. A «*Budapesti Hirlap*» szerkesztősége nevében *Berényi* László mondta itt az utolsó bucsút s az elhunytat ezután a családi sírboltba helyezték.

Id. VUTKOVICH SÁNDOR, pozsonyi jogakadémiai tanár s író 59 éves korában meghalt Pozsonyban. A határszéli nagy városban megalapította és szerkesztette a «Nyugat-Magyarországi Híradót», mely lelkes szöszölője volt a magyarság dolgainak. Alapítója a «*Toldy-kör*» nevű társadalmi és irodalmi egyesületnek, melynek tiszteletbeli elnökévé választották. Több irodalomtörténeti munkát is adott ki. Temetése nagy részvét mellett történt, a koporsóra *Berzeviczy* Albert közoktatási miniszter is küldött koszort. Utolsó fölölvásást november elején tartotta *Petőfi* fiáról, *Zoltánról*. A *Toldy-kör* mult hónapi jubileumán, mely alkalommal fia, ifjabb *Vutkovich* Sándor, atyja nevére tizezer koronás irodalmi alapítványt tett, már beteg volt. Özvegye és három fia gyászolja.

STEINBERGER FERENCZ nagyváradi kanonok, 1903 óta a budapesti központi papnevelő intézet kormányzója, egyházi író, január 17-ikén meghalt Budapestén, 59 éves korában. Szatmáron kezdte az egyházi pályát, *Bíró* László püspök idejében ott a tanítóképző-intézet tanára, igazgatója lett. A kath. irodalom terén is munkálkodott és a Szent István-Társulat irodalom osztályának buzgó tagja volt.

Elhunytak még a közeli napokban: **ILLYÉS** LAJOS ref. lelkész 66 éves korában *Losoncon*. — **KNEZITS** PÁL ráczevnyei plébános. — **TORDAI** GYÖRGY, a pancsovai főgimnázium igazgatója, a ki negyvenégy évet töltött a tanári pályán, *Győrszentmárton*ban 66 éves korában. — **PAPP** JÓZSEF nyug. főgimnázium tanár 61 éves korában *Ujvidéken*. — **SOLYMOSI** MIKLÓS kordai kir. törvényszéki bíró. — **SCHRECH** KÁROLY, előkelő budapesti polgár, a közmunkák tanácsának tagja, Budapestén. — **LOVAG** AUFFENBERG JÁNOS nyug. állami hivatalnok, *Ormai* (Auffenberg) *Norbort* ezredesnek a szabadságharc első aradi vértanujának unokáncseje Budapestén. — **POÓR** JÓZSEF az alsó-baranyai ref. egyházmegye tanácsbírája és közpénztárnoka 60 éves korában, *Óbólingi* villájában. — **POLLACSEK** MIHÁLY, vállalkozó mérnök, egyike Magyarország első vasútépítő mérnökeinek, 55 éves Budapestén. — **SANTA** ELEMÉR dr. budapesti kir. büntető törvényszéki bíró 41-ik évében.

ÖZV. HAUSZMANN FERENCZNE, szül. *Marr* Anna, *Hauszmann* Alajosnak, a *József*-megyei tem. rektorának s a budai királyi palota építőinek édesanyja, 86 éves korában Budapestén. — **OZV. SZABÓ** JÓ-

ZSEFNÉ, szül. Komáromy Erzsébet Budapesten, 92-ik évében. Mint jeles tanítónő Debreczenben több mint negyven éven át működött. Szabó Antal belügyminiszteri osztálytanácsos édesanyját gyászolja az elhunytban. — SAJÓHELYI FERENCZÉ, szül. Keresztessy Ilona, fővárosi tanár felesége, életének 45-ik évében. — ÖZV. DÉZSI JÁNOSNÉ, 82 éves korában Hajdúhadházan. Az elhunytban dr. Dézsi Lajos egyetemi magántanár és könyvtári tisztviselő anyját gyászolja.

Szerkesztői üzenetek.

Kassa B. A. A kötött léghajó bizonyos körülmények közt a háborúban fontos szolgálatot tehet ugyan, de a szabadon mozgó léghajó működését azért sem közelíti meg, mivel helyhez van kötve, másrészt pedig bizonyos magasságon túl nem használható. Az amerikai vezérek műszaki osztályában most egy új szerkezetű katonai léghajóval állítólag teljesen kielégítő kísérletek folynak, melyek eredménye a hadászat terén óriási felfordulást idézhetne elő.

Szép holdas éjjel. Visszajövök, stb. Egy kis hangulat s némi érzék a forma keresésére iránt, de ez aztán minden, a mi jó a versekben van.

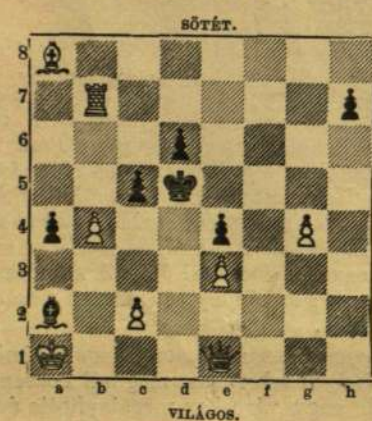
Ninának. Több érzést áru el, mint alkotó képességet; néha megcsillan benne egy-egy élénkebb szín, de a többi szürke és bizonytalan marad. A mese hosszadalmas is, laposan is van elmondva.

Könyvrület. A hó. Szállj el lelkem. Nem mutatnak fejlődést; sőt ezek már csinált virágoknak látszanak.

Emlékkönyvb. Álom. Temetőben. Hervadt rózsák, stb. Egy fiatal léleknek ábrándozásai, gyakran mesterkedő formában, fogytékony nyelven elmondva.

SAKKJÁTÉK.

2416. számú feladvány. Fritsch K.-tól.

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

KEPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» múlt évi 52-ik számában megjelent képtalányok megfejtése: I. A vallásosság áhítatra, az erkölcsiség kötelességre ösztönöz. — II. Előre haladni azon az úton, mely az örök boldogságra vezet, az ember első hivatása. — III. A felhővel a lélek rokon: megkönnyebbül, midőn esője hull. — IV. Kinek hite nem pusztá szavakból áll, az nem kétkedhetik Isten jóságában.

E képtalányok megfejtését a múlt számunkban közlötökön kívül a határidőig még beküldötték s így a sorolásban is részt vettek a következők: a Vasvári Kereskedelmi Ifjúsági Kör, Abel Janka, Debreczeni József és Tisztviselői Kör, Dobos Manó, Szabó András, Gallusz Boriska.

A megfejtők közül elsőnek Ambrus Ilona, másodiknak Biki Ferencz, harmadiknak Abel Janka, negyediknek Saucs Bertalan neve huzatván ki, kiadóhivatalunk a jutalom-könyveket címükre a mai postával megküldötte.

Felolós szerkesztő: Nagy Miklós.

Szerkesztési iroda: Budapest, IV., Kaplony-utca 9.

Báli-selyem

m.-kint 60 król kezdve, legutolsó újdonságok. Bármint és már elvámlva a háza szállítva. Gazdag mintaválaszték szonál. Selyemgyár Henneberg, Zürich.

A legdivatosabb frizura könnyűséggel az én törvényesem védett 10850

„STUART MÁRIA”

Szép és tartós szőlője csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarországon legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segéllyel és állami felügyelet mellett létesült. 10824

A. M. NEDVÉD, PRAG,

Nekazanka (Graben). Legnagyobb műtorem női hajfestésre, champonálásra (antisept. fejmosás elektr. hajszáritással), hajfestés külön helyiségben és manüenre. Minden rendszerű hajbetelek

Millennium-telep NAGYŐSZ.

Legelőnőbb árak. Legelőnőbb árak. Legelőnőbb árak.

Tornaszor

ugy a hadsereg, mint iskolák részére készen vagy megrendelés szerint kapható. Lopos Gyula tornaszor-készítő Budapest, III. ker., Zsigmond-u. 102. Árjegyzék kívánatra megküldetik. 10590

Salvator Lithion-forrás

Termézetes vasmentes Lithion-forrás. Kötő hatású. Vese-, hólyag-, rheuma- és köszvénybántalmaknál, veseleit nehézségeknél, cukorbetegségekben a legrövidebb és emésztési szerrel huzatnak. 10346 Budapest, főraktár Édeskuty L. urnál.

ST. HUBERTUS

a legjobb likőr BRAUN TESVÉREK-NÉL. czigányajdonos belatini Braun Géza BUDAPESTEN, a legrégebb magyar likörgyárban készült. (Alapított 1830-ben.) Kapható a finomabb fűszer- és osemegere-kereskedésekben.

Tokaji China Vasbor.

Városszűrés, átvizsgálás, ápról, idegenek gyógyítására és egyéb gyermekre valóbitásra a legkisebb készítmény a KRIEGNER-féle. Valódi 5 puttonos tokaji borból készült, tehát ne 14-vesenél csúsz más készítménnyel. Rendkívül kellemes íze, erős, tisztítja és gyarapítja a vért. Kis üveg K 3.20, nagy üveg K 6. Főraktár: KORONA-GYÓGYSZERTÁR Budapest, Kilvin-tér. 10644

TUDJÁK MÁR T. HÖLGYEINK?

Ha nem, szíveskedjenek tudomásul venni, hogy az egyedül létező széptőszor, mely 2-3-szor használat után biztosan hat, a valódi angol

BALASSA FÉLE UGORKATEJ

Csoólatos az az eredmény, melyet a t. hölgyek vele elérnek. Néhány nap után eltávolított minden arcstítlanságot kiltést, pattanást, szepelöt, májfoltot, bőrrákát (mitesszer), kisimítja a ráncokat, redőket és az arcobort fehérré, üdévé, ánozmá varázsolja. Balassa gyógyszerész keszséget vállal, hogy ártalmas anyagot nem tartalmaz. — Vigyázzanak, hogy utózatot ne vegyenek, hanem kizárólag olyat, melynek minden üvegén a BALASSA név látható. Csak egyszer próbálják meg tisztelt hölgyeink a

BALASSA FÉLE UGORKATEJ

bámulatos hatású széptőszor, akkor tisztá, üde, fiatal arokt lesz és szépségüket megtarthatják, ápolhatják, növelhetik. Egy üveg ára 2 kor. Ajánlatos még az Ugorka-szappan, kellemes illatú és nagy szű hatású toillet-szappan. Ára 1 K. Nagyon kedvelt a Balassa-féle FÜDÉS (hőgyipor), mely háromféle színben (fehér, kréms és rózsaszínű) kapható. Ára 2 kor., kis áboos 1 kor. 20 fill. Díszítik még a hölgyek az Ugorka-örömet. (Ára 2 korona.) Készítők és fő széküldési hely: BALASSA KORNÉL gyógyszerháza BUDAPEST-ERZSÉBETFAVA. Postai széküldés naponta. — Kapható azonban minden nagyobb gyógyszerháza. Főraktárak Budapesten: Török József gyógyszerháza, Király-utca 12. és Andrássy-út 26. Dr. Egger V., Szabad-ág-tér. — Kerpel Vilmos: ydó szerháza, V., Lipót-körút 28., továbbá a béveleszi drogeriákban: Detsnyi Frigyes, V., Marokkál-utca 2. — Lux Mihály, IV., Múzeum-körút 7., Merula Nándor, IV., Kossuth Lajos-u. 7., Molnar és Moser, IV., Koronaherzeg-utca 11. stb. 10896

KODAK-napvilágot fejlesztő-géppel.

Árak nagyság szerint 13 kor.-tól 50 kor.-ig. Kapható valamennyi kereskedőnél.

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölcson Részv. társ. Iródi: VI., ker., Andrássy-út 5 (saját házában). Befizetett részvényfőke 40 millió korona. Elfogad betételek 4%-os kamatozással, a 10%-os betétkamat-ától az intézet fizeti. Letételtől valótlak, előlegeket nyújt értékpapirokra. Magyar kir. osztályozású jegyek felárúztató-biz. IV., Ferenciek-tere 2. Két zálogüzletei: IV., Károly-körút 18., IV., Ferenciek-tere és Irányi-utca sarkán, VII., Király-utca 57., VIII., József-körút 2., Cili-út 6. sz. 10831

KIRNER JÓZSEF es. és kir. udv. puskműves, az olasz király 6 felsegének udvari szállítója, Budapestben raktára: IV., Bécsi-utca 2., gyára Róza-utca 7. Dúsan ellátott raktár szerkezetű Kettős vadász-fegyverekből, golyógye- verek, amerikai Winchester seretes ismétlő-fegyverek, forgópisztolyok, szalagfegyverek és pisztolyok, töltények és vadász-szerekből, melyek jószágért kezkeskedik. (Alapított 1808. évben.) 10849 (Alapított 1808. évben.)

BELICZAY BÉLA

mézeskalácsos és viaszgyertya-öntő Budapest, VII., Csányi-utca 3. szám, saját házában. TELEFON 29-06. 10700 Raktárában kapható saját készítményű finom mézeskalács, fehér és diszített viaszgyertya, méz, fehér és sárga viasz, legjobb minőségű Kattós vadász-kicsinyben és nagyban.

PARÁDI ÜVEGGYÁR RAKTÁRA GÖRÖG ISTVÁN

Nagy választék mindenféle üvegekben. Azzalai készletek stb. Igen jutányos árakon. 10312

DAVID KÁROLY ÉS FIA

Sürgőnyczim Cartonage. Budapest, I., Mészáros-utca 38. szám. 10651 Gyárt: Papirtányért, bonboniert és jardinet-dobozokat. Sajtolat kerek dobozo- kat, légmentesen elzárható, összehajtható dobozokat pólyák kötégyapot, stb. cs magolá- sára. Hintódobozok, valamint húzott lemez-csövek tetszés szerinti nagyságban. Teásdo- bozok 1/4 kilogr.-tól 10 kilogr.-ig, valamint 6, 10 és 20 filléres tea csomagolásához. Szekrénycsipke és kópüladapapir legjobb szín és kivégésben. Állandó kiállítás a fenti cikkekéből a varosligeti iparcarnokban megtekinthető.

Ha őszül a haja

ne használjon mást, mint a „STELLA“-HAJVIZET, mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételű szer, mely a haj eredeti színét adja vissza. Üvegeje 2 K. ZOLTÁN BELA gyógyszerháza, Budapest, V/49, Szabadság-tér, Sétány-utca sarkán. 10664

SZÉP

melékkeseréket kaphat mindenki kinek nagy ismeretlege van. Tisz- tességes, kényelmes foglalkozás. Kijelje be címét U. 13. alatt a következő címre: Anonon Bureau des Merkur Manheim. Baden. Postafiók 351. Egy tégely ára 1 kor. 40 fill. Egy kis tégely ára 70 fillér.

SERAIL-ARCZKENŐCS,

Minden ártalmas alkatrész nélkül! Serail-szappan | kitűnő toillet szappanok || Serail-powder. Kiváló finom arczpor há- rom színben, fehér, rózsaszín és krém. Egy doboz ára 1 korona. Serail-öröme. Nappali használatra. Serail-szájvíz. A legjobb stávjiz. Főraktár: Budapestben, Török József gyógyszerháza. 10625 Kapható továbbá a készítmény ROZSNYAY MATYAS gyógyszerháza, Aradon, Szabadságtér, valamint minden más gyógyszerháza.

KWIZDA FERENCZ JÁN.

es. és kir. osztr.-magy., román kir. és bulgár fejed. udv. szállító, Kerületi gyógyszerész Kornenburghan Bécs mellett. Kwizda Fluidja (TURISTA-FLUID). Kizgó védőjajzayal (bedorzódeslere) 10681 Régi jóhírű dűst.-kosm. szer (bedorzódeslere) az emberi test izmainak és izmának erősítésére és edzésére. Eredményesen használva tu- risták, kerékpárosok s lovaglók állat nagyobb tárák utáni erősítésre és erőgyújtásra. Árak: 1/2 palack K 2.— 1/4 palack K 1.20 Kapható minden gyógyszer- tárhán. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Főraktár Magyarországon ré- szére: Török József gyógyszerháza, Budapest, Király-utca 12 és Andrássy-út 26. sz.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület

hatvönötödik évi rendes közgyűlését 1905. évi februárius hó 2-án d. e. 10 órakor fogja Budapesten, Pest vármegye székháza dísztermében (Városház-u.) megtartani. Tárjyosorozat: 1. Jelentése az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak az 1904-ik évi üzlet eredményéről. 2. Határozathozatal a mérleg és a tiszta jövedelem iránt. 3. Egyéb igazgatósági előterjesztések. 4. A választmány huszonöt tagjának megválasztása (alapszabályok 41. §-a).

Quargli.

Az első olmitzi gépművi sajjár, mely 1839. évben alapított, ajánl saját gyártmányából egy pósta küldeményt bérmentve és utánvétel 3 K 70 fillért. Nagyobb megrendéseknél a legelőnőbb árak. JOSEF MEIXNER, Olmitz, Bahnhöf. 10821

Próba-babákat

minden kívánt nagy- ságban, legjobb és legzsebb alakban, magánhasználatra is ajánl 10727 A. Bamharter's Nfg. PETER PEHAM próba-baba műtarmo, Wien, Goldschmidg. 10. Az igazgatóság. Képes árjegyzék ingyen és bér. (Utánnyomás nem díjaztatik)

Dr. GÖLIS-féle emésztő-por.

(1857 óta kereskedelmi czikk.) Étrendi szer, kitűnő hatása van a különösen nehezen emészthető ételek föloldására, valamint az általános emésztésre és így a test táplálására és erősi- tására is. Naponta kétszer használva, evés után egy kávékanállyal téve a nyelvro- s a szokásos itallal leöblítve, kedvező befolyást gyakorol a hiányos emésztés következtében fellépő jeleseknek, minők: gyomorégés, nyálkakepződés, szék- rekedés, aranyeres bántalmak, tleesti pangás stb. Ásványvíz-gyógyomládnál mint elő-vagy utókura vagy egyidejűleg a gyógyomládnál kitűnő hatást fejt ki. Minden doboznak dr. Gölis pecsétjével és a bejegyzett védjegyvel kell lezárva lenni a mindenkor határozottan dr. GÖLIS-féle emésztő-por kéréndő a vétel alkalmával. 10826 Egy nagy doboz ára 2 kor. 52 fill., kis doboz 1 kor. 68 fill. Dr. GÖLIS-féle egytetemes emésztő-por központi széküldésére Bécs, I., Stefansplatz 6. (Zwettlthof.) Főraktár: Török József gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12 és Andrássy-út 26. szám. 10822

nemes Harzi éneklőkanáriákban

Simon Károly, Aussig, Elbe mellett. A cs. és kir. udvartartások szállítója stb., stb. Egész éven át szállítok; eleven és egészságes érkezésért teljes kezeséggel vállalkozok; előrendű szorgalmas nappali és éjjeli világosságú éneklőket, igen finom forral- tokkal a legjobb dalirányzatnak, nyugtint: pompás öblögör- gés, mely és többszörösen cseles, gyöngyöden és öblösen esengő, úgyszinté hosszúra nyújtott dau- és du- füttökkel és teljes öblös kurrogással. Első osztályú him 10, 12 egész 16 koronáj. Díjmadarak, melyek már kitüntettek, 20, 30, és 50 korona Nemes tenyészőstény, korsz szerint, 2, 5, 5 egész 10 koronáj. Legjobb nagy árjegyzékemetszalón- és sörénykalkulákról, tenyészészközeiről 100 ábrával, úgyszintén igen érdekes madárkönyvet teljes oktatással a kanári- és korcsenyestéről és gonolászról 30 filléres levélbűleg fejében bérmentve küldöm. Kis árjegyzék ingyen. Ezernyi köszönetet van birtokomban. Igen lelkiismeretes kiszolgálás. Elsőrangú saját tenyésztelepek. Széküldés minden országba. Arany- és ezüstérmék, érdemkereszt és díszokmányok tulajdonosa. O cs. és kir. fensége Ferdinánd Károly főherceg ur legmagasabb kitüntetése stb., stb.

Schicht-szappan

Mindenütt kapható! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Olcso cseh ágytól!
3 kiló: új foszfát 9.60 K, jobb 12 K, fehér pehelypala foszfát 18 K, 24 K, hóleber pehelypala foszfát 30 K, 36 K Szállítás portmentes, utánvét. A kiserítés és visszavétel portmentesítés ellenében megengedjük. 10818
Benedikt Sachsel, Lobes 279, Post Pilsen, Böhmen.

Testesség, Kövértestűség.

Hogy nyúlánkká legyünk a nélkül, hogy az egészségünknek ártson, használjuk a **Pilules Apollo-t**, mely tengeri növények alapján van előállítva és párisi orvosok által jóváhagyva.

E könnyen betartható gyógyszer elhajtja a túlságos embonpoint csaltataniul és biztosítja rövid idő alatt a kövértestűség gyógyulását mind a két nemnél.
Ez a titka minden elegáns hölgynek, ki nyúlánk és fiatalok alakját megakarja őrizni. Egy üvege ára utasítással együtt K 6.45 bérmentve, utánvéttel K 6.75.

J. Ratié, Pharmacia, 5, Passage Verdeau, Paris (9e).
Raktár Berlinben: **B. Hadra, gyógyszerész, Spandauerstrasse 77.**
Ausztria-Magyarországban: **Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12.** 10620

Hölgykörökben beszélnek

10635
hogy az arcbőr gondozása használt, összes cikkek közül kétségtelenül első helyen a törv. véletl. Helin áll. 1 doboz 1 K 20 f. Kaph. gyógy., drog., illat. Főraktár: Budapecsten: Török J. gyógyszer., Király-u. Bécsben: C. Brady gyógyszer., Fleischmarkt.

30 napi megtekintésre,

árjegyzék feltételei szerint, tehát kockázat nélkül küldöm utánvétellel a „Néparat harmonikát“ 663. sz., hogy mindenki annak fölülmulhatatlanságáról meggyőződést szerezhessen. Ezen harmonikának nemesak a billentyűi, de a mely hangok és légszelepek részére is szavatolt előretört pergetőllai vannak, továbbá 10 billentyű, 2 register, dupla hangolás, 48 hang, 3 sor trombita, mahagoni színben fényezve, fekete lécezett, színes szélékkel, nikkelveret, duplafóval, fűnsarokvédővel. Nagysága 31 x 15 cm. Darabja 4 ft. **Ónképzőiskola minden harmonikához ingyen. Olcsóbb és kisebb harmonikák a harmonika-játás megtanulására, főleg gyermekek részére, 1 ft 80, 2 — 2.20, 2.40, finomabb harmonikák 4 ft 50, 5 — 6 — 7 — 8 — árjegyzékbenől választhatók. Harmonikáimra nincsenek vámköltségek, mert minden darab csehországi készítmény. Kérem azt figyelembe venni. Nincsen kockázat! Beeserülés megengedve vagy a pénz vissza. Szükség esetén utasítással az oroszországi hangszervizitől osz. által.**

Konrád János Brűx 1140. sz. (Csehország).
Nagy és gazdagon illusztrált árjegyzék 1000-nél több ábrával kívánatra ingyen és bérmentve. 10869

PURGO

TÉLI FÜRDŐKURA A SZT.-LUKÁCSFÜRDŐBEN.
Természetes forró-melej kén-szulfid források. Iszapfürdők, iszapborogatások, mindennemű thermális fürdők, hidroterapia, massage. Olcsó és gondos ellátás. Caut, közvény, ideg-bőrlajok és a téli fürdőkúra felől kimerítő prospektust küld ingyen a 10875
Szt.-Lukácsfürdői Igazgatóság, Budapest-Buda.

Serravallo

CHINA-BOR VASSAL
erősítőszer gyengédek, vérszegények és lábadozók számára. Étvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer. 10852
Küldés fr. Több mint 38000 orosz vélemény.
J. SERRAVALLO, Trieste-Barcola.
Vásárolható a gyógyszerárakban feltételes üvegekben 4 K 2.60, egész literes üvegekben 4 K 4.80.

Kocsi-gyártás.

10890
Budapesti kovács- és kocsigyártóipartestület védnöksége alatt álló
Kocsi Árucsernok-Szövetkezet,
Budapest, VII., Kerepesi-út 72.
Ajánl mindennemű hintókocsit.

Mindenütt, minden gyógytárban kapható.
A hátsó és az uton nélkülözhetetlen szemek van elismerve

Thierry A. gyógyszerész balzsama.

Legjobb hatású rossz emésztésnél és a vele együtt fellépő betegségeknél, mint felhőfűgés, gyomorégés, székrekedés, savképződés, túlteltség érzete, gyomorgörcs, étvágytalanság, katarrhus, gyuladás, gyengeségi állapot, felfúvadás stb., stb. Működik mint görcs- és fájdalomcsillapító, köhögést szüntető, nyálkaoldó és tisztító szer.
Postán legkevesebb széküldés 12 kis vagy 6 nagy üveg 5 K költségmentesen, 60 kis vagy 30 nagy üveg 15 K költségmentesen netto.
Kisinybeni eladásnál a raktárakban 1 kis üveg ára 30 fillér, 1 ketős üveg 60 fillér.
Ügyeljünk az egyedüli törvényileg bejegyzett zöld apáca védjegyre: „Ich dien.“ Egyedül ez valód.
Ezen védjegy utánzása, valamint más törvényileg nem engedélyezett, így forgalomba nem hozható balzsamgyártmányok viszonteladása törvényileg tilos van. 10547

Thierry A. Centifolia-kenőcse

gyógyszerész
fájdalomcsillapító, puhító, oldó, kúr, gyógyító stb. Legjobb postai széküldés legyél 3 K 60 fillér. Kisinybeni eladásnál a raktárakban 4 K 20 fillér tégelyenként. Főraktár Budapest: Török J., dr. Egger L. I. gyógyszerész-tára; Lugoson Vértés. Közvetlen rendelések czimzandók: „Schutzengel Apotheke“ des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.
Az összegyűjtött előzetes beküldése esetén a szállítás egy nappal előbb történik, mint utánvétellel és az utánvételt pótlás megtagadható, így ajánlatosabb az összegyűjtött előzetesen utalványozni és a megrendelést a szelvényen eszközölni és a pontos czimet megadni.

VASÁRNAPI UJSÁG

5. SZ. 1905. (52. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ: NAGY MIKLÓS. FŐMUNKATÁRS: MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, JANUÁR 29.

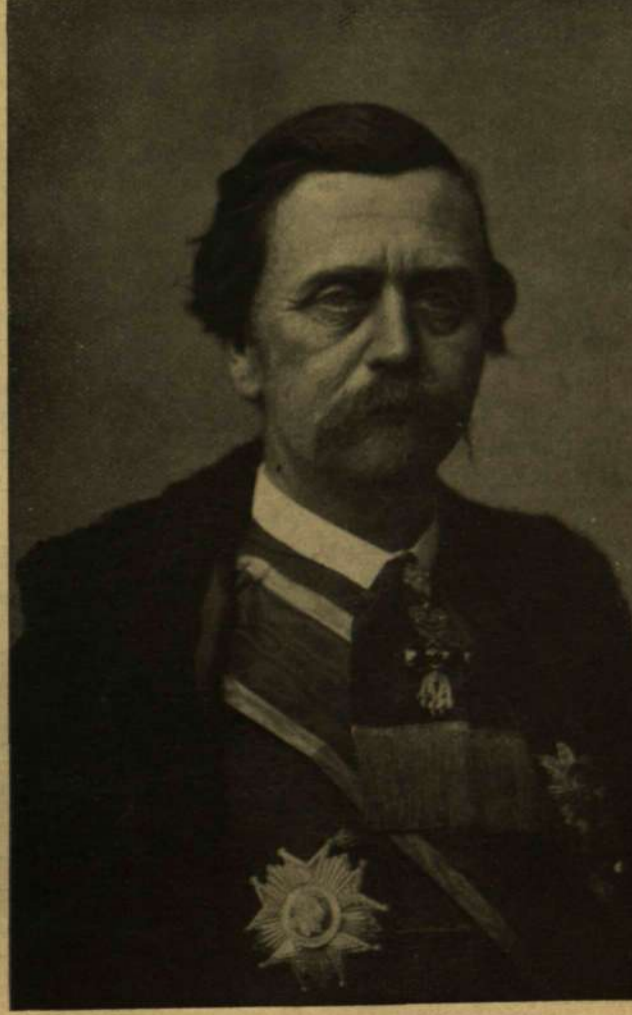
Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkörüliával együtt) egy évre 24 korona, fél évre 12 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egy évre 16 korona, fél évre 8 * A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkörüliával) egy évre 10 korona, fél évre 5 * Külföldi előfizetésekre a postai költségekkel megfizetésre van eszakiandó.

GRÓF SZAPÁRY GYULA.

1832—1905.
Gróf Szapáry Gyulában, ki január 20-ikán Abbáziában hosszabb betegség után elhunyt, az 1867 után következett alkotmányos korszak egyik legtevékenyebb, kiváló alakja távozott az élők sorából. Bár nem tartozott azok közé az államférfiak közé, kiknek pályájához nagy alkotások emléke fűződik: életpályája nem egy maradó nyomot hagy a magyar közélet évlapjain. Gróf Szapáry Gyula is, mint anyai jelesünk, a megyében kezdte közpályáját. Az 1861-iki rövid alkotmányos időszakban Heves megye alispánjává választották, 1867-ben a kiegyezés után ugyanazon megye főispánjává nevezték ki. De nem soká maradt e hivatalban. 1869-ben a belügyminiszteriumban miniszteri tanácsos, 1870-ben pedig közlekedésügyi államtitkár lett.

Sorban annak a szerencsés körülménynek köszönhető, hogy ez időben egész Európában a nagy pénzösség folytán a pénzpiac helyzete rendkívül kedvező volt. Gróf Szapárynak nem sikerült ugyan helyreállítani az államháztartás egyensúlyát, de sikerült megszilárdítania az állam hitelét. A Széll által megkezdett hat százalékos aranyjárdék kibocsátását becsináltatta s a hiányokat több éven át öt százalékos papírajáradékkal fedezte, azután pedig még mielőtt a hat százalékos járadék a parafolyamot elérte volna, hozzáfogott e járadék négy százalékos aranyjárdékká való konverzáálásának megkezdéséhez. E művelet befejezése egy 1882-ben Párisban kitört nagy tözsdévaltság — az u. n. Bontoux-valság — miatt késedelmet szenvedett, ugyan, de végre mégis sikerült. Az uralkodó a legmagasabb rendjelenek, az aranygyapjas rendnek adományozása által adott kifejezést gróf Szapáry Gyula iránt való elismerésének.

A mi az állami egyensúly helyreállítására irányult cselekvést illeti: gróf Szapáry pénzügyminiszterségének utolsó szaka némi visszaesést mutat fel. Az egyre növekvő katonai terhek, az egyes miniszteriumoknál lábrakapott túlköltekezés és a valuta rendezetlen állapotából eredt aranyvágó ingadozásai okozták e visszaesést, mely miatt gróf Szapáry 1887 február 4-ikén megvált tárczájától, melyet maga Tisza Kálmán vett át, kinek Wekerle államtitkárja közreműködésével pár év alatt csakugyan sikerült megszüntetni a defizitot.
Gróf Szapáry Gyula a pénzügyminiszterségtől való megváltása után is megmaradt a szabadlúpvárt tagjának. És két év múlva felajánlotta neki Tisza Kálmán a földmívelési tárczát. Mint maga is kitűnő gazda s az országos gazdasági egyesületnek sok éven át elnöke, gróf Szapáry e tárczát is szakavatottan kezelte, midőn pedig a következő 1890-iki év márczius 15-én Tisza Kálmán megvált a miniszterelnökségtől, ő Felsője mint a kabinetnek politikai mult és tapasztalat tekintetében legkiválóbb tagját, gróf Szapáry Gyulát bizta meg az új miniszterium alakításával.

GRÓF SZAPÁRY GYULA. Koller utódai fényképe.

A Szapáry-miniszterium fényes tehetségeket egyesített magában: ott volt Szilágyi, Baross, Wekerle, gróf Csáky. A belügyi tárczát maga Szapáry tartotta meg s programjához híven előterjesztette a megai kormányzat államosításáról szóló terjedelmes javaslatát. De ez ellen kitört az első nagy obstrukció s ez lehetetlenné tette a javaslat letárgyalását. Csupán a két első szakaszt lehetővé tette törvénybe iktatni, mely kimondotta az államosítás elvét. Ennek oka, hogy a Szapáry-miniszteriumnak nem sikerült nagyobb eredményeket elérni, az obstrukción kívül az is volt, hogy a nagy tehetségeket magában foglaló kabinetben hiányzott a belső öszhang és egység. Mikor azután 1892-ben napi-

Kárpáti mell-szörp.

Ezen szörp a Magas-Tátrán található gyógyfűvekből és gyökerekből készült és nem tartalmaz semminemű és egészségre káros hatású alkotórészt, úgy hogy felnőttek és gyermekek egyaránt használhatják. — Ezen készítmény enyhítő és oldó hatásánál és jó ízénél fogva előnyben részesül. Nagy üveg 1.60 kor., kis üveg 1. — korona. 10819

Kárpáti mellpasztillák egy doboz ára 50 fillér.

Kárpáti mell-tea nagy doboz 80 fillér, kis doboz 40 fillér.

Kapható a készítőnél:
Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán, továbbá a főraktárban: **Török József gyógyszerésznél, VI., Király-utca 12. sz., és Andrássy-út 26. sz.**

MATTONI-FÉLE GIESSHUBLER

TERMÉSZETES SAVANYÚ-KVIT

SZÉPSÉG KIRÁLYNŐJE VAGYOK

mióta az általánosan közkevélt NORMA-erőmet használom, mely vegyírt, zsír- és higanymentes, az arcbőre teljesen ártalmatlan, gyors hatású. néhány nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, mitesszert, ráncokat, az arcnak friss üde színt kölcsönöz. Norma-erém 1 tégely 2 K, bérmentes küldéssel 2 K 70 fill. 3 tégely 5 K 40 fill.
Norma-puder, mely három színben kapható, dobozoként 2 korona.
Norma-arczmosóvíz 1 K 60 fillér.
Norma-szappan 80 fillér.

NORMA-hajfestő,
teljesen ártalmatlan, eddig nem létezett hatást ér el annak használatával, a hajnak természetes színet vissza varázsolja. Egyszeri használatul négy hétre elegendő. Kapható fekete, barna és szőke színben. A kezelés teljesen eltér az eddigi használatban levő szerekétől, minthogy a festés csakis egy üvegből történik, s nem, mint a más hasonló hajfestékeké, a hol egyszerre kétféle szert használnia szükséges. Azak használati utasítással egy üveg 4 K, bérmentes küldéssel 4 K 70 fill. Két üveg 7 K 20 fill. bérmentve. — Megrendelhető utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett.

VÁROSI GYÓGYSZERTÁR a «Fekete sas»-hoz, Temesvár, Szent-György-tér 1/B.
Főraktár: Török József gyógyszerész Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-út 10688